

# ÅLAND JUST NU

Hem & Bygg

**GEOLOGEN  
SOM SADLADE  
OM OCH BLEV  
SNICKARE**

**STUDERANDE  
BYGGER  
FRÅN  
GRUNDEN**

## Privat bostad och kulturarv på Södragatan

**HÖSTENS  
HETASTE  
INREDNINGS-  
TRENDER**

**SÅ GÖR DU  
DITT HEM MER  
PERSONLIGT**



Ålands största  
evenemangskalender

**åland.com**

Se sidorna 34–38

**KOSTA  
BODA**  
SWEDEN 1742

**NYHET!  
Bruk.**  
MIXA &  
MATCHA

**fyndet**

*kök & trivsel*  
GALLERIA SITTKOFF  
I MARIEHAMN

VI FINNS PÅ 

# Konsten gör skillnaden

**När jag fyllde 40** i somras önskade jag mig tavlor.

Jag älskar tavlor, men har sällan så mycket pengar över att lägga på just konst. Ofta handlar det ju om rätt stora pengar. Visserligen kan man rama in bilder av barnen, köpa massproducerade affischer eller kopior på äkta vara att pryda väggarna med, men det ger onekligen inte riktigt samma känsla.

Därför passade jag alltså på när jag skulle fylla jämnt.

Och tavlor kom det! Två stycken som jag valde ut själv, och ytterligare två som var rena överraskningar. Jag blev alldeles salig!

**Jag njuter långt** mer av att hänga upp en fin tavla än att köpa till exempel en ny soffa. Det är ju konsten som gör mitt hem till just mitt. En gråbrun soffa från en stor möbelkedja kan man hitta i vilket hem som helst. Bekväm, praktisk och stör inte ögat på något vis, men uppriktigt sagt är den otroligt tråkig. Fast tillsammans med lite fina tavlor, blommor, kuddar och andra prylar som är mycket mera jag blir helheten trevlig och väldigt personlig.



När jag väl börjat nosa på nya tavlor fortsatte det av bara farten. På en utställning på ett säteri i södra Sverige i somras köpte jag ett grafiskt tryck som jag lät rama in när jag kom hem. Bladet var löjligt billigt, och jag har ingen aning om konstnären ens är det minsta känd, men för mig spelar det absolut ingen roll. Jag fullkomligt älskar motivet.

**Några månader senare** besökte jag i förbifarten en ateljé i Frankrike och förälskade mig totalt i konstnärens färgsprakande tavlor. Det slutade förstås med affär där också.

Så nu har jag sex nya, fina tavlor hemma. Det känns onekligen superlyxigt.

*”Jag njuter långt mer av att hänga upp en fin tavla än att köpa till exempel en ny soffa.”*

## Jakten på den perfekta koppen



Jag dricker te alla dagar, men under vinterhalvåret blir det förstås mer än bara en kopp till frukost. Trots det saknar jag en riktigt bra temugg.

Jag föredrar nämligen att dricka te ur stora muggar som jag kan hålla händerna runt och värma mig. Tekoppar i tunt porslin med ett litet öra är förvisso väldigt fina, men det funkar inte att krypa upp med dem under en filt i soffan. Dessutom kallnar teet så fort.

Men jag har svårt att hitta vad jag söker. Här är dock några förslag.



Den här koppen från Wedgwood är otroligt fin. Inget för sköna stunder i soffan, men perfekt för morgonteet vid köksbordet.



Jag gillar muggar i stengods eftersom jag vill kunna hålla den i båda händerna. Den här koppen från Alessi är för liten, men i övrigt perfekt.



Kerstin Tillbergs underbart röda kopp med guldöra ... Jag älskar!



Ytterligare en Kerstin Tillberg-favorit. Jag gillar blåvitt porslin, och formen på koppen är perfekt.

FORMA

DK

## DK

SKANDINAVISK DESIGN  
SIGNERAD MORTEN VOSS  
OCH STINNE KNUDSEN.

**Less is more.**  
DK är framtagen i samarbete med två danska formgivare. Det är rent och avskalat. De raka linjerna ger en modern och exklusiv känsla.

## FORMA

ETT NYTT SÄTT ATT  
KÖPA BADRUMSMÖBLER,  
MIXA OCH MATCHA  
SOM DU VILL.

**Du bestämmer.**  
Stil, fronter, skåp,  
färger, material,  
bredder, djup och  
detaljer. Allt.

FORMA DK

FORMA DK

**Auktoriserad**  
VVS-installatör

FALLGÄRDSVÄGEN TEL. 23 700. **BUTIKEN TEL. 527 420** VARD. 08-17, LÖRD. 10-14 [www.vskylcenter.ax](http://www.vskylcenter.ax)

[www.nautical.ax](http://www.nautical.ax)



**Fira Far**  
söndagen den 13 november



**Julbord**  
26 november – 23 december  
49,- (barn 0–6 år 10,- 7–12 år 20,-)  
Grupper/företag – kontakta oss för upplägg, priser m.m.

Hamngatan 2 Boka bord på tel. 19 931 eller besök oss på [www.nautical.ax](http://www.nautical.ax)

 Gilla oss på Facebook

**nautical**

Öppet måndag–torsdag 11–23, fredag 11–24, lördag 17–01. Sista insläpp 21.

**Välkommen till Husköparskolan!**

Planerar du att bygga eller köpa bostad? Tillsammans med Alandia Försäkring, Ömsen, Inreko och Mäklarhuset ger vi dig värdefulla tips och råd.

- Bostadsköp
- Bygg- och boendekostnader
- Finansieringslösningar och familjejuridik
- Försäkringar
- Praktiska tips om hur du inreder ditt hem harmoniskt och hemtrevligt

**8 & 10 NOVEMBER**  
KL. 18.00

Anmälan och information hittar du på [www.alandsbanken.ax/huskoparskolan](http://www.alandsbanken.ax/huskoparskolan).  
Anmäl dig senast 4 november.  
Du behöver inte vara kund för att delta.

Varmt välkommen!



**ÅLANDSBANKEN**

Vi går vår egen väg



**#MOVEYOURLEE**

**Lee**  
WWW.LEE.COM

**ZIC • ZAC**  
**BUTIKEN**  
TORGGATAN 9  
[www.ziczac.ax](http://www.ziczac.ax)


**GARDINMETERVARA**

Solros **15,50/m**. Finns i 3 färger.  
Finns även färdigsydda gardiner.


**Hasta**

Sätt prickerna över i:et med  
**designade gardinstänger**  
och gardintillbehör i färger som svart, vit, rostfritt stål eller mässing.

**SPINN**

Reglerbar 130-240 cm  
Vit, svart **48,90**  
Antik **52,50**  
Skarvstång finns.


**VEGA**

Reglerbar 130-240 cm  
Vit, svart **28,90** Silver, mässing **32,95**  
Skarvstång finns.

**TYGER**  
& sånt

TORGGATAN 4, TEL. 23 360. MÅ-TO 09-20, FRED 09-18, LÖ 10-16

**PR ByggnadsMaterial AB**

**Tidlös design**

Portar med smala och breda paneler med perfekt ribbmönster som passar till varje arkitektlösning.


**Byta garageport?**

Våra 5 modeller finns i flera färger, utföranden och storlekar, även med fönster

Isolerat för varmgarage, takskjutport, motor med belysning, två fjärrkontroller

Pris inkl. montering från.....

**1.530,-**

**Beditom portar – bättre komfort och säkerhet för alla varje dag.**



**PR BYGGNADSMATERIAL**  
Vikingagränd 1B Mariehamn • e-post: pr@aland.net  
Tel. 13 720



ÅLANDS  
**SkogsIndustrier**

- Hyvlat • Impregnerat • Lister & foder
- Sågat • Paneler & golvvirke
- Fanérbalkar • Pålar • Slipersblock
- Telefonstolpar • m.m.

Försäljning i Önningeby, tel. 018-329 555.

Partiförsäljning i Godby. Välkomna!

[www.skogsindustrier.ax](http://www.skogsindustrier.ax)



## Du släckte väl ljuset?

Risken för bostadsbränder ökar vid mörkare årstider. Tre saker att komma ihåg:

- Lämna aldrig ett ljus brinnande utan tillsyn.
- Se till att inget brännbart är i närheten och att ljuset står på icke brännbart material.
- Byt batteri i brandvarnaren.

Läs mer om brand och räddning på [www.mariehamns.ax/rv](http://www.mariehamns.ax/rv)

Trevlig höst önskar vi på Räddningsverket!

MARIEHAMNS  
STAD 

## En stabil start

En baby för med sig stora förändringar för alla familjemedlemmar. Det nya livet för med sig hisnande lycka, men också överraskande utgifter och anskaffningar. Vi vill dra vårt strå till stacken och bidra till att skapa stabilitet i ekonomin. Därför erbjuder vi som en #Familjeextra-förmån babyfamiljer ett års amorteringsfrihet\* för OPs bolån.

#Familjeextra

Läs mer om #Familjeextra-konceptet och boka tid på kontoret: [op.fi/familjeextra](http://op.fi/familjeextra) eller ring 010 257 2901.



\*Amorteringsfrihet för bolån

Amorteringsfriheten för bolån kan beviljas kunder som skött sina penning- och låneärenden bra och den kan beviljas för högst 12 månader utan tariffenlig avgift. Förmånen är avsedd för familjer som under perioden 9.5.2016–31.12.2017 har ett barn som är under ett år gammalt eller som får ett barn under den här tiden. Du kan ansöka om amorteringsfrihetsförmånen på nätet eller kontoret under kampanjtiden. Amorteringsfriheten beviljas av OP.

Samtal till OP Gruppens 010- och 020-företagsnummer kostar från abonnemang i det fasta nätet och från finländska mobiltelefonabonnemang 0,0835 euro/samtal + 0,167 euro/minut. Till numren 0100 0500 och 0100 05151 (lna/msa) samt numren 0303 0303 och 0304 0506: 0,0835 e/samtal + 0,12 e/min. I alla priser ingår moms 24 %.

Andelsbanken   
FÖR ÅLAND

## NYHET PÅ ÅLAND! tvättning & målning AV TEGEL OCH BETONGPANNOR

VI GÖR GAMLA TAK SOM NYA OCH NI SPARAR PENGAR!  
BYT INTE ERT TAK – LÅT OSS RENOVERA DET!

Vi arbetar i tre steg:

1. Vi tvättar och rengör taket med en av våra specialanpassade enheter.
2. Vi anti- alg behandlar taket. Detta för att frigöra pannans porer från eventuella föroreningar i dess porer och säkerställa att taket är "sterilt" före målning.
3. Vi behandlar taket två gånger med önskad färgkulör och resultatet blir ett tak som har en skyddande och självrengörande yta i många år.



Beställ kostnadsfri besiktning & offert!

Information / prisuppgifter



**Hantverkspoolen**  
Godbyvägen 25  
Tel. 526 353



Boka plats på vår populära städutbildning!

**ÅLAND**  
GOLVVÅRDSUTBILDNING, 2 dgr

## KURS

### Städutbildning i Professionell Golvvård

**2 dagar**

För mer information  
och kursanmälan.  
Kontakta  
Städsystem Ab

TEL. 526 353,  
Mobil:  
0400 971 300

DATUM  
2016

22-23 november  
kl. 10.00-16.00

Anmälan sista dag:  
**18 november**

**375 €**  
Exkl.moms

Vår grundutbildning riktar sig till dig som känner dig osäker på golvvårdens grunder. Till exempel att köra singelskurmakin, välja rengöringsmedel, rondeller och ytskyddande produkter. Målet med utbildningen är att du efter 2 dagar ska känna dig bekväm med att utföra nollställning, ytskurning och högvarvspolering.

**Kursledare:** Sune Jansson, Städsystem Ab

**Deltagare:** Min 6- pers. Max 20 per tillfälle

**Avgift:** 375 €, exkl. moms (inkl. kursmaterial, 4 kaffe med dopp, kursintyg)

**Förkunskaper:** Inga förkunskaper krävs

**Målgrupp:** Personal på skolor, daghem, företag, institutioner fastighetsägare, disponenter, m.fl

**Utbildningen omfattar följande:**

Golvmaterialens uppbyggnad i stort

Golvvård - metodval

Kemiska produkter

Maskiner, verktyg och redskap

Underhållsmetoder

Säkerhet och skydd

Golvvård - tillämpning

**Praktikpassen** utförs med all den utrustning som behövs för att

utföra en

professionell golvvård och därmed skapa de bästa förutsättningarna

för det

framtida underhållet och den dagliga städningen.

Ta med oömma kläder och skor!

Alla deltagare får kursintyg efter genomförd och godkänd kurs.

**BOKA PLATS – BEGRÄNSADE ANTAL DELTAGARE!**

**KURSANMÄLAN**  
Tel 526 353  
Mobil. 0400 971 300

**STÄDSYSTEM AB**  
Din servicepartner



# Träffas på Rosella

Varje fredag och lördag bjuds det upp till dans på M/S Rosella. Då kan du dansa loss, äta gott och göra fina fynd i vår taxfree. Den 25 november kan du dansa ända till kl 01.00!

Höstens höjdpunkt är tillbaka - den åländska minidansgalan 25.11 då Högtryck och Kindbergs spelar live på M/S Rosella.

Kryssningen startar kl 18.30 från Mariehamn och det utlovas dans ända fram till kl 01.00. Blir du trött i benen kan du sätta dig till bords och njuta av god mat och dryck. I de olika restaurangerna kan du njuta av läckerheter ur Naturens skaffereri, Michael Björklunds Nordiska julbord och Grill-och stekbordet.

Vi bjuder Viking Club-medlemmar på personbiljetten vid förhandsbokning av kryssning med måltid.

Slå klackarna i däcket och häng med!

**Mini  
dansgala  
25.11**  
Dansa till 01



**NG L**

Läs mer och boka på  
[Vikingline.ax/dans-rosella](http://Vikingline.ax/dans-rosella)

## Ett städlat bygge sparar tid



Vi har även bilar och teknik för:

- Slamsugning
- Oljetankar
- Hetvattenspolning
- Torrslugning av t.ex. isolering från mellantak eller grus från husgrunder

Vi tar hand om ditt avfall och förser dig med lämplig behållare före, under och efter byggtiden. Läs mer om våra tjänster på [www.renhallningen.ax](http://www.renhallningen.ax)



**RENHÅLLNINGEN**  
ÅLANDS RENHÅLLNING AB

[www.renhallningen.ax](http://www.renhallningen.ax), tel. 27 580

# POLARIS®

**TRAKTORREGISTERAD**  
Kör lagligt på vägen. T-körkort/15 år

**RANGER 570 EFI CABIN  
4X4 EUT**

**17.490,-**

inkl. värmare, inkl. moms  
+ frakt & leveranskostnader

Finns även utan hytt 14.990,-



**SLÄPVAGN  
INGÅR!  
VÄRDE 799,-**

**TRAKTORREGISTERAD**  
Kör lagligt på vägen. T-körkort/15 år

**SPORTSMAN 570  
EFI 4X4 EUT**  
inkl. vagn

**8.990,-**

+ frakt & lev. kostnader



**SLÄPVAGN  
INGÅR!  
VÄRDE 799,-**

- Ålands största leverantör av fyrhjulingar -

**Motor  
Verkstad**

Godbyvägen 4, tel. 22 591. Mån-tor 8.00-17.00, fre 8.00-16.00





Fasaden pryds av dekor med karelska ornament som passar väl ihop med den japaninspirerade trädgården.

# SKOGSHYDDAN

– 120 år av historia

På Södragatan finns ett anrikt hus vars fasad bryter stadsbilden i den äldre delen av villa-staden. I år är det 120 år sedan Villa Skogshyddan uppfördes i Mariehamn.

– Det är inte bara vår privata bostad utan också ett kulturarv som vi förvaltar, säger Olle Törnqvist.

Text: Linnea Pellas

Foto: Theresa Axén

» Fortsättning på nästa sida



Skogshyddan äe byggd i timmer och natursten och pryds med fornordiska dekorationer i form av drakhuvuden och karelska ornament.

Paret kombinerar japanskt lugn med fornordisk arkitektur, en kombination som ger ett rofyllt intryck.



Den murade spisen står på paradplats i salen, mitt i huset. Den är slående lik Tullhuset i Västerhamn, eller hur?

» Fortsättning från föregående sida.

Turister brukar stanna till och fotografera **Stina Colérus** och **Olle Törnqvists** unika hus i fornordisk stil med utgångspunkt i finländsk nationalromantik. Med vackert sirade karelska ornament och drakhuvuden bryter den kulturmärkta tjärade fasaden stadsbilden i hjärtat av Mariehamn.

– Somliga kallar det för pepparkaks-huset, säger **Olle Törnqvist** med ett leende.

Arkitekten **Lars Sonck** var bara 26 år gammal när Villa Skogshyddan uppfördes 1896. Villan är Finlands första prefabricerade hus med nummerade stockar och byggdes ursprungligen som utställningshus i Helsingfors 1893.

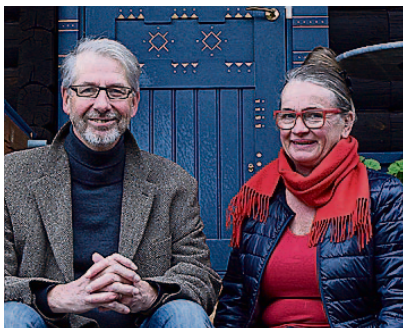
– Hade en ung arkitekt kommit med så här djärva idéer i dag hade man knappast givit bygglov, säger **Olle Törnqvist**.

Huset, som är byggt i timmer och natursten, är en av de mest speciella byggnaderna på Åland i sin klass, eftersom den fornordiska stilen aldrig slog igenom här på samma sätt som i Sverige och Finland.

### Blev aldrig skotskt

Från början skulle en skotsk affärsman forsla huset till Skottland och ha det som jaktstuga, men han avled innan det blev verklighet. Arkitekten **Georg Wilenius** från Helsingfors uppmanade sin bror, distriktsläkaren **Fredrik Wilenius**, att köpa byggnaden och flytta den till Mariehamn.

– Ett spår av Wilenius är bokstaven



Olle Törnqvist och Stina Colérus firar att Skogshyddan fyller 120 år. "Det är inte bara vår privata bostad utan också ett kulturarv vi förvaltar", säger Olle Törnqvist.

W som finns i dekoren på sovrumsdörren, säger **Olle Törnqvist**.

Efter **Fredrik Wilenius** död användes huset som Ålands första konsthistoriska museum av Föreningen Ålands vänner mellan 1905 och 1914. Museet hölls öppet några timmar på söndagar, helgdagar och måndagar och på den tiden var entréavgiften 25 penni för stadsbor och 10 penni för landsbor, barn och tjänstefolk.

– Då användes salen, matsalen och sovrummet som utställningsutrymmen. Huset har verkligen en intressant historia, säger **Olle Törnqvist**.

Själv har han ett litet galleri i källarvåningen och en ateljé i en separat byggnad i den Japaninspirerade trädgården. Den ljusblå väggfärgen som kontrasterar mot innerdörrarnas karmar och dekor tycker han lämpar sig väl för konst.

– Innerst vid stocken har man hittat spännpapp i blått, så det kanske ändå är i närheten av vad **Sonck** tänkte sig, säger han.

Paret har deltagit i Konstrundan och känner ett ansvar att visa upp Skogshyddan nu när huset fyller 120 år.

– Det är inte bara vår privata bostad utan också ett kulturarv som vi förvaltar, säger **Olle Törnqvist**.

### Genuin reovering

Paret har inte gjort några större renoveringar, även om flera sådana har skett genom åren. Den största skedde på 1970-talet då diplomingenjören **Holger Östensson** lät grundreparera villan och återställa huset så långt det gick till ursprungligt skick. Då bands husets tre våningar samman genom en vinds- och källartrappa.

– På övervåningen syns fortfarande spår efter 1970-talets inredning, men vi låter det vara så. Allt i ett hem är en historisk vandring, säger **Olle Törnqvist**. En större förändring som paret däremot har genomfört är en nybyggnation av den trappa som ursprungligen fanns på husets södra sida. Trappan är uppmätt efter gamla fotografier av arkitekt **Folke Wickström** och byggd i samråd med landskapets museibyrå. Vid uppförandet har paret använt sig av genuina material och hantverksmetoder.

– Trappstegen är i lärkträd och trappan är målad med linoljefärg.

Många människor har bott i Skogshyddan genom åren och **Olle Törnqvist** och **Stina Colérus** tycker att hemmet känns lugnt och tryggt.

– Vi trivs väldigt bra här, det känns som att vi har kommit hem, säger **Olle Törnqvist**.



Växthuset är en del av den japaninspirerade trädgården.



På gården har paret byggt en plats för utekök och mysig samvaro.



Här i salen och matsalen längre bort fanns utställningar när Ålands vänner använde Skogshyddan som kulturhistoriskt museum mellan 1905 och 1914.



Takbjälkarna i salen är rikt dekorerade med mönster i fornordisk stil.

*"Det är inte bara vår privata bostad utan också ett kulturarv som vi förvaltar."*



I parets bibliotek finns Olle Törnqvists målade porträtt av paret.

*"Hade en ung arkitekt kommit med så här djärva idéer i dag hade man knappast givit bygglov."*



Husets entré har blåmålade dubbdörrar med vackra dekorationer.



Element från naturen är viktiga beståndsdelar, både i huset och trädgården.



www.volkswagen.fi

# Polo Trendline



Kan få  
som snabb  
leverans.

Nya Polo får dig att ändra din uppfattning om bilar i den mindre storleksklassen. Eller rättare sagt så är den i en klass för sig. Konstatera Polos storhet själv, kom och provkör.

## Polo Trendline från 15 590 €

Med CO<sub>2</sub>-utsläpp 108 g/km. Bränsleförb. 3,7-5,6 l/100 km, CO<sub>2</sub>-utsläpp 95-129 g/km. Bilen på bilden är extrautrustad.

\*Förmånen gäller en begränsad tid för nya order på Polo, Golf, Golf Variant, Golf Sportsvan och Jetta -personbilar (36 mån./60 000 km, vilket som uppfylls först).

### I Polo Trendlines omfattande standardutrustning ingår bl.a.

- Luftkonditionering
- Elektriska fönsterhissar fram och bak
- Fjärrstyrt centrallås
- Femstjärnig Euro NCAP-säkerhet
- Radio med pekskärm



Volkswagen

## Bifa Ab Bilfirma

Vikingagränd 7, Mariehamn, tel. 018 23 300

Bilförsäljning: mån-fre 9-17

www.bifa.ax

Bilförsäljning

Christoffer Perjus 526 225

Jonny Henriksson 526 205



Gilla oss på Facebook

- Reservdelar
- Service
- Plåtverkstad
- Leasing
- Finansiering

ANEBYHUS MULTIPLE

*"Flera hundra familjer är idag stolta ägare till ett Anebyhus på Åland"*



### 40 års erfarenhet på Åland!

Våra hus har byggts och sålts på Åland av samma trogna säljare Lennart Eriksson i över 40 år. Flera hundra familjer bor idag i ett Anebyhus på Åland. Med stora möjligheter att skräddarsy husen kan vi erbjuda något för alla. Husen är mycket energisnåla och gedigna och materialen noga utvalda från kända leverantörer. Ett hus att vara stolt över! För mer information kontakta Lennart på 00358-400 527 100 eller beställ vår katalog på anebygruppen.se.

Ändra mer än du tror, betala mindre än du tror!

 ANEBYHUS

 EKEFORSHUS

 KUNGSHUS

## Sporres Ekoisolering o Bygg Ab

### Värmeisolering av återvunnet papper

- ekologisk värmeisolering • tillverkas av returpapper
- kall och miljöanpassad process • inga utsläpp till miljön
- cellull kan och skall återanvändas • cellull är en typisk kretsloppsprodukt • förpackningen är av returpapper
- av förpackningen tillverkas cellull • cellull har mycket låga värden för emissioner

### Sänk dina uppvärmningskostnader!

Marcus Sporre, Kattnäsavägen 14, 22240 Hammarland  
tel. 0405775341, 0403590619  
e-post: marcus.sporre@aland.net

## Låt mormor ha barnbarnen hela året

En personlig kalender med dina egna bilder till farmor eller mormor eller vänner är en jättefin julklapp eller födelsedagspresent! Hur enkelt som helst. Gå in på [www.mtryck.ax](http://www.mtryck.ax) och ladda upp bilderna. På 7 dagar trycker vi och levererar kalendern till dig.

**Beställ din personliga kalender på [www.mtryck.ax](http://www.mtryck.ax)**

**m.t**  
MARIEHAMNS TRYCKERI AB  
Tel. 19 755 [www.mtryck.ax](http://www.mtryck.ax)

Kom in och gör en bra affär!

**10% EXTRA RABATT**

# Skjutdörrar OCH FÖRVARINGSSYSTEM

## Fönsterglas Termoglas Plexiglas Speglar

# Eriks GLAS

Tel: 19 358, 0400 476 082 Fax: 22 580

- När du behöver **ett lyft!**

### LASTBIL MED KRAN • MOBILKRAN

**Kranis** - mångårig erfarenhet -  
Tel. 0400 721 214

Välkommen in och se ut Din favorit samt hämta broschyr!

# OS-KÖK

Innehavare: OVE SNÄLLSTRÖM  
Bolstavägen 1, tel. 12950, fax 12940  
Öppet: månd-torsd 10-14  
[os-kok@aland.net](mailto:os-kok@aland.net)

**STARPE**

**BOSCH**  
Invented for life

Bosch Compress 8000 AA

## Naturlig styrka.

Effektiv på stora ytor.

**6** års garanti

A+++  
A++

Vår mest kraftfulla luft/luftvärmepump någonsin. Nya Bosch Compress 8000 AA ger en effekt upp till hela 8,5 kW. Inne delen är försedd med en nyutvecklad luftspridare som fördelar värmen jämnt över stora ytor. Den är samtidigt så energieffektiv att den når högsta energiklass A+++.

Mer information och närmaste installatör:  
[www.bosch-climate.se](http://www.bosch-climate.se)

**BOSCH**  
Värmepumpar

facebook

# Hilanders VVS ab

Tel. 0457 3424 644 • e-post: [hilandersvvs@aland.net](mailto:hilandersvvs@aland.net)

## Vinn en Kosta Boda skål!

# KOSTA BODA

SWEDEN 1742

Vad heter Kosta Bodas nyhet som finns hos oss?

Svar: .....

Namn .....

Adress .....

Tel .....

Lämna in kupongen till Fyndet eller Ålandstidningen senast måndagen den 28.11 så är du med i utlottningen av en Kosta Boda skål, 250 cl.

# fyndet

kök & trivsel

**ÅLAND**

VI FINNS PÅ facebook

GALLERIA SITTKOFF I MARIEHAMN

# Redo för hösten!



**Maskinpaket DCK258M2T**

- Borrskruvdragare DCD790
- Slagskruvdragare DCF886
- 2 st 4 Ah batterier

**570,-**

## DEWALT

**Kap-/gersåg DW777**

- 1800 W,
- 216 mm klinga
- Säggkapacitet upp till 270x60mm

**350,-**

**Vinkelslip DWE4051**

- 125mm, 800W

**69,-**



**Universaldammsugare VC 21 L MC**

- 20L våt-/torrdammsugare
- Eluttag med automatisk start/stopp
- Manuellt filterrengöringssystem
- 5 st. fleecepåsar på köpet!

**190,-**

**Sievi**

**Stövel Light Boot Black O4**

- Lätta och slitstarka!

**62,-**

Finns även med stålhätta! (64,-)



**Crawford**

## Vi hjälper dig med garageporten!



Vi hjälper dig med allt som rör garageportar, litet som stort. Det kan vara måttagning i ditt garage, demontering och bortforsling av gammal garageport och montering av en ny garageport. Vi ger dig råd och tips om vilken garageport som är bäst för dig!

### Variation & design

För alla som har idéer - oavsett om de är moderna, traditionella eller rustika - om taksjutportar eller sidosjutportar. Crawford har den största produktbredden och störst variation i produktspektrat - när det gäller modeller, färger och dekorytor.

### Energibesparande

För alla som vill renovera eller bygga energieffektivt. Med våra garageportar reducerar du energikostnaderna! Med paneltjocklek på upp till 42 mm och konstruktion med bruten köldbrygga, får du det bästa U-värdet på en monterad garageport.

### Den bästa kvaliteten

För alla som tänker framåt: 10 års garanti på portbladen och 2 års garanti på alla övriga detaljer. Det har endast en stor europeisk märkestillverkare råd med! Du kan lita på en producent med mer än 60 års erfarenhet i portbranschen.

**Öppna din garageport med din smartphone – finns för både iOS och Android**



GoGogate är ett verkligt smart sätt att förenkla livet vid in- och utgång i ditt garage. Genom att introducera smartphone-styrning till din portautomatik löser du många vardagliga besvär och begränsningar med handsändare, distansöppning samt övervakning av din garageport. GoGogate är dessutom ännu ett steg för att höja säkerheten vid oönskade inbrottsförsök.

**SERVICE FÖR DIG**

# HOLMBERGS

• TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen, tel. 23 555

Mån-fre 7.30-17.30, lör 9-14 • [www.holmbergs.ax](http://www.holmbergs.ax)



FINNS ATT SE I VÅR UTSTÄLLNING PÅ GODBYVÄGEN 11

NU ENDAST  
**5990,-**  
INKL. LOCKLYFTARE

Priset inkluderar moms och frakt till tomtgräns.

FÖRLÄNGDA  
ÖPPETTIDER PÅ  
TORSDAGAR!

**08-19**



# HÖSTKAMPANJ

## SVENSKA NEPTUN FAMILY SPA

- 6 platser inkl. lounger • Storlek: 200X200X89 CM • Vattenvolym: 1260 Liter • Flerfärgs LED belysning
- Balboa styrsystem • Ozonator • Isolerat Thermolock • Startpaket med Spa produkter



**Neptun**  
Bad & Spa



**KLINGBERGS**  
elektriskå

Godbyvägen 11, AX-22100 Mariehamn, tel. 22 111,  
info@klingbergs.ax, www.klingbergs.ax



I höstens färgskala är vinrött, gammelrosa, blått och alla former av brunt och beige helt rätt.

Välj

# RUSTIKT

***– OCH DU ÄR HEMMA I HÖST***

Rustikt är ledordet för höstens inredningstrender. Jute, skinn, betong, marmor och sammet i en gammaldags smutsig pastellskala är det som gäller.

» Fortsättning på nästa sida



Mjuka naturmaterial är härliga på hösten. Den här paisleymönstrade kashmirpläden värmer gott i soffan.



Grönt, orange och aquamarint är också färger som gärna får ta plats i inredningen.



Anncatrin Kytömäki och hennes dotter Matilda Kytömäki på Syrrans tipsar om tunga tyger i sammet.



Veronica Johansson på Wickströms ur och guld har bland annat tagit in textilier i mörkblått och silver.



Birgitta Engblom på Bromarks present och inredning berättar att många gillar mönster med brunt och orange.

» Fortsättning från föregående sida.

## ”Det är snyggt att blanda en industriell inredningsstil med grova naturmaterial”

Färgskalan inom mode och heminredning går hand i hand i höst. Vinrött och plommon blandas gärna med gammelrosa och aquamarint, och får med fördel kontrastera mot mörkblått med en touche av orange och rosé. Dessutom får olika material och mönster skapa spännande struktur och dynamik tillsammans.

Efter en tur i några av stadens inredningsbutiker kan man konstatera att rustikt är ledordet om man vill göra hemmet extra mysigt i höstmörkret.

– Det kan bli otroligt häftiga kontraster med en materialmix i olika färger, säger **Anncatrin Kytömäki** på Syrrans.

Hemtextilierna kan bestå av olika typer av naturmaterial som linne och kashmir.

– Det är snyggt att blanda en industriell inredningsstil med grova naturmaterial eller tunga sammetsgardiner för att skapa en lyxkänsla hemma.

Hennes dotter **Matilda Kytömäki** håller med.

– Ett hem är inte ett hem förrän man har inrett med textilier. Kud-dar, dukar och pläddar gör mycket för att förändra intrycket, säger hon.

Är man sugen på nya gardiner till hösten rekommenderar hon

mycket tyg, rynk och tungt fall ihop med tunna skira tyger.

– Det är också inne med skenor i taket, i stället för gardinstänger, så tyget hänger från golv till tak. Det ger också en lyxig hotellkänsla, fyller Anncatrin Kytömäki i.

### Murriga pasteller

Men klara färger är ingen hit när det gäller höstens inredningstrend. I stället ska man satsa på smutsiga pasteller som puderrosa, senapsgul och kalla gröna nyanser.

– Alla nyanser av grönt och petroleum funkalar, säger Matilda Kytömäki.

Samma färgskala gäller när det

*”Brunt och orange är färger som återkommer till hösten, gärna med naturinspirerade mönster.”* **Birgitta Engblom**

kommer prydnads- och bruksföremål. Rostigt och industriellt får gärna bryta av mot rosa och mörkblått.

– Brunt och orange är färger som återkommer till hösten, gärna med naturinspirerade mönster, säger **Birgitta Engblom** på Bromarks present och inredning.

Den rustika trenden återkommer också i form av jutemattor,

fårskinn, betong, skärbrädor i marmor och ljusstakar i koppar och mässing.

– Det är naturnära som gäller med toner av brunt och beige. Blått är en trend som håller i sig, gärna tillsammans med silver och rosé, säger **Veronica Johansson** på Wickströms ur och guld.

Text och foto: Linnea Pellas



Höstfärgerna brun och orange funkar alltid om man vill satsa på ett säkert kort.



Det marockanska mönstret hänger kvar, gärna i vinrött och blått.



Rostiga och industriella detaljer förstärker det rustika intrycket.



Marmor kommer igen i höst, både i vitt och grönt.



Den dammiga pastellskalet återfinns både i textilier och prydnadsföremål i stadens inredningsbutiker.



Mörkblått och koppar, roséguld eller mässing är en effektiv kombination.



Rustiga och grova material blir fina i kontrast till mjuka pläddar och skira blommor.

# Walles Bygg



- ✓ Renovering av badrum
- ✓ Torkning av vattenskador
- ✓ Fuktbesiktning av hus och lägenheter
- ✓ Lägenhetsrenovering och allt inom bygg
- ✓ Gratis offert

## Ring Walle

certifierad kakelläggare  
tel. 0400 722 622

## Minireningsverket ECOLATOR

Det finska minireningsverket ECOLATOR passar utmärkt både för nybyggen och renoveringsobjekt. Det är avsett för rening av allt avloppsvatten från bostäder. Finns från ett hushåll (1-5 pers.) upp till 25 personers.

Tack vare sin enastående reningsteknik har ECOLATOR genomgått alla tester med utmärkta resultat och uppfyller avloppsvattendirektivets reningskrav. ECOLATOR är en CE-märkt kvalitetsprodukt.



Utrymmesbehovet för ECOLATOR-minireningsverket är litet och det lämpar sig för användning i mycket varierande fastighetsförhållanden. Reningsverkets unika konstruktion tillåter en friare placering på tomten och höjdläget är inte längre något problem.

För mera information Se min hemsida eller ring mig.

**OBS! 19-20 november finns vi på Godbymässan, givetvis med det finska reningsverket ECOLATOR och grävattenfilter. Välkommen!**

## NORDSONS GRÄV

Gsm 0400 740 030. [www.nordsonsgrav.ax](http://www.nordsonsgrav.ax)

Jag erbjuder MARKARBETEN över hela Åland & skärgården



Hylla 75,-



Byrå 169,-

Byrå 245,-



Byrå 189,-

*Välkommen in för lite inspiration!*

Verkaregränd 4 Tel 16 790  
[www.feja.ax](http://www.feja.ax)  
Öppet: vard. 9-17, lörd. 10-15

**Feja**  
art



## TEMPUR



# Passa på!

Upp till

# -20%

på Tempur-sängar och Tempurkuddar.

OBS! GÄLLER EJ BÄDDMADRASSER

**EM ÅLAND**

Dalkarby, Godbyvägen 184, tel. 32 940  
Vardagar 10-18, lördagar 10-15  
[www.em.com](http://www.em.com)





Intill husbygget står det bostadshus som byggteknikstuderande vid Ålands yrkesgymnasium uppförde förra året.



Erik Kenttä spikar fast takfilten.

# Ett hus blir till från grunden

På Skonertvägen i Horelliområdet råder full aktivitet när byggteknikstuderande vid Ålands yrkesgymnasium uppför ett bostadshus från grunden.

– Det är kul att ungdomarna får vara med och skapa en bestående byggnad, säger handledaren Bror-Gustav Haasiosalo.

Studerande med inriktning byggt teknik på Ålands yrkesgymnasium är i full gång med att uppföra ett bostadshus i Horelliområdet i södra Mariehamn. Arbetet har löpt från grusbädd, stommontering och golvgjutning med hjälp av expertis och nu är en grupp från årskurs två på plats för att färdigställa underlagstaket med råspont och filt.

– Jag anser att det bästa för takpannor är just råspont och filt. Taket blir tätt och bra och är lätt att underhålla. Det ger även huset en fin stadga och är säkert ur arbetarskyddssynpunkt. Jag har sett alltför många andra billiga och kortlivade alternativ med tunna skivor, hängande plast eller takfilt, säger handledaren Bror-Gustav Haasiosalo, som arbetat som lärare på bygglinjens i 32 år.

## Klart i maj

Bostadshuset byggs på beställning av **Christel Sundman**, uppförs av byggteknikstuderanden i samarbete med Nora hus och beräknas stå färdigt i maj 2017. Huset byggs i huvudsak av eleverna i årskurs två, men även treorna kommer att vara med för att bygget ska hinna bli färdigt i tid.

– Vi ligger bra till i tidsplaneringen och nu är första prioritet att få vattentaket klart. Vi har haft tur med vädret och det är all-

tid bättre att jobba med naturen i stället för mot den, säger Bror-Gustav Haasiosalo.

Husbygget är en del av undervisningen som varvas med praktik.

– Det är roligt och inte så svårt, men man har ett stort ansvar när man bara gått i skola ett år och plötsligt ska bygga ett helt hus, säger **Eerik Kenttä**, som är i full färd med att spika takfilt tillsammans med **Johannes Mattsson**, **Robin Nordman** och **Frans Hansson**.

## Lär sig pö om pö

**Andreas Borenius** tycker att det roligaste med den praktiska undervisningen är variationen och att kunskapen om hantverket ökar efter hand.

– Det är kul och inte så svårt, man lär sig mer och mer medan man håller på, säger han.

Bror-Gustav Haasiosalo övervakar arbetet och kommer med råd och hjälp när det behövs.

– Det här är en ultimata undervisningssituation och det är roligt att få umgås med ungdomarna på det här sättet. Det är också kul att de studerande får vara med och påverka stadsbilden och boendemiljön, säger han.

Text: Linnea Pellas

Foto: Staffan Lund



Johannes Mattsson, Erik Kenttä, Robin Nordlund och Frans Hansson går andra året på Ålands yrkesgymnasium.



Handledare Bror-Gustav Haasiosalo har varit lärare på bygglinjens i 32 år och tycker att råspont och filt är ett bra underlag. "Jag har sett alltför många billiga och kortlivade alternativ när det kommer till tak", säger han.



De studerande har behandlat staketet med olika typer av färg för att testa hållbarheten.



Andreas Borenius tycker att det roligaste med den praktiska undervisningen är variationen i arbetsuppgifterna.





Frans Hansson, Erik Kenttä, Robin Nordman och Johannes Mattsson är i full gång med att göra klart underlags-taket.

Din bygghandel på norra Åland 

**TAPETER**

**NYA BÖCKER FRÅN SANDUDD!**

**SANDUDD®**

**eco WALLPAPER**

**MÅLFÄRG**

**ANZA MÅLERIVERKTYG**

I Anzas breda sortiment hittar du penslar och rollers för alla typer av målerijobb.

**TIKKURILA HELMI 30**

**eskaro ECO 7**

**VM CARPET**

**Vilken matta passar dig?**

**matt.huset**  
ÅLANDSVÄGEN 32, TEL. 15 770

VARDAGAR 10-17, LÖRDAG 11-14,

**SPACKEL, LIM M.M.**

**Bostik smart adhesives**

**Bostik MAXI BOND, MAXI CRYSTAL, MAXI BOND SEAL, MAXI BOND XTREM**

**ÅLANDPOST Woody**

**Mattssons**

**K SUPERMARKET**

Mån-fre 7-21, lör 9-21, sön 11-19. Bygg: Mån-fre 7-17, lör 9-14. Tel. 43 250 www.mattssons.ax

# HELT NYA CITROËN JUMPY

3 STORLEKAR



DEMOBILAR  
FINNS!



LASTLÅNGD UPP TILL 4 METER

BÄRIGHET 1400 KG

DE MEST EKONOMISKA MOTORER  
I SIN KLASS:  
CO<sub>2</sub>-UTSLÄPP FRÅN 133 G/KM

PERSONBILS KÖRKOMFORT

PREMIÄREBJUDANDE:

**PRO PACK FR. 629 €**

- Lackerade stötfångare, speglar, dekorlist och dörrhandtag
- LED-dagkörtljus
- dimljus
- parkeringssensor bak
- pekskärm

**DIN FÖRMÅN MINST 1259 €**

**CITROËN JUMPY**  
med CO<sub>2</sub>-utsläpp 144 g/km från **25 996 €**

inkl. bils katt 2 076,60 € + lev.kostn. 600 €

EU-medelförbrukning 5,5 l/100 km. Bilen på bilden är extrautrustad.

**CITROËN-GARANTI**  
3 år/100 000 km

## AUTOMATVÄXEL + NAVIGATOR NU

# 0 €



**NYA CITROËN C4**  
MED NYA PURETECH  
130 HK MIRAKELMOTORN



CITROËN C4 PureTech 130 HK INTENSIVE BENSINTURBO

**23 996 €** inkl. bils katt 4.031,20 € + lev.kostn. 600 €,  
CO<sub>2</sub> 113 g/km, förbrukning 4,9 l / 100 km.

STANDARDUTRUSTNING BL.A.

- farthållare
- aut. klimatanläggning
- parkeringssensor fram och bak
- starthjälp i backe
- 7" pekskärm och navigation

**JUST NU!** VINTERDÄCK, MOTOR- OCH KUPEVÄRMARE  
GÄLLER ALLA CITROËN PERSONBILAR **199,-**

– Det handlar om kvalitet –

## BILCENTER

UPPGÅRDSVÄGEN 18, DALBO tel. 12 551  
BILFÖRSÄLJNING: måndag-fredag 9–17, lördag 11–14  
www.bilcenter.ax



## Tapetsera i helgen!

Tapetkollektionen  
**Borasan EasyUp** från Boråstapeter  
är en bred tapetkolektion som täcker  
in många stilar och smaker.  
Här har du hela 60 olika tapeter  
i spännande mönster och blandade  
färgställningar att välja mellan.

**LAGERVARA!**

DET ENKLA SÄTTET ATT TAPETSERÄ  
**EasyUp**  
THE EASY WAY TO HANG WALLPAPER



**BORÅSTAPETER**



## Skoltavelfärg i valfri kulör!

Skoltavelfärg kan göra det  
tristaste kök eller barnrum  
kul. Gå loss med kritorna  
och när du tröttnat på  
budskapen och bilderna är  
det bara att sudda. Ett per-  
fekt sätt att skapa ordning  
med väl synliga kom-ihåg-  
listor och familjeregler.



Fixa höstfint hemma.

Kom in via oss först - så hjälper vi dig på traven!

**ÅLANDS & FÄRG & TAPETA**  
Grundades 1948



SKARPANSVÄGEN 28 TEL. 19 867, VARD 08–17, LÖRD 09–13

butiken@fargtapet.aland.fi



Stugor och stockhus i alla olika storlekar.  
Finnlamelli-husen är individuella kvalitetsprodukter.

**Livet är härligt i ett stockhus!**



**DITT DRÖMHEM FINNS HOS OSS!**

**Lindén Byggkonsult**

ÅLANDSV. 23, TEL. 15 212. MÅ-FRE 9-16.30 • herbert.linden@myresjohus.se

# ATMOSFÄRISKT HÖSTMYS

Ett urval ur Pentiks höstkollektion 2016.  
Inspirerat av rimfrostens skönhet.



**PENTIK SYRRANS**

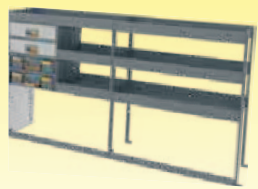
Simonsgränd 1, Strandgatan 16 • Tel. +358 18 12 787  
www.aland.com/syrrans



## PR ByggnadsMaterial AB

# ÄNTLIGEN HÄR!

**Proffsinredning  
för hantverkaren**  
för montering i  
transportbilar



- Ordning och reda även i små utrymmen
- Ta med lagret och arbetsbänken
- Överskådligt och lättåtkomligt



**Bil-**

**inredning**



Ett modulärt system av lådor och hyllor tillverkade i stålplåt och plast, för montering i transportbilar.

Systemet kan utformas efter önskemål beroende på vilken typ av verktyg som behöver fraktas i bilen. I systemet finns en mängd olika specialfästningar för olika ändamål för att undvika skador vid en eventuell kollision.

Se lösningar på:  
[www.bobsystem.se](http://www.bobsystem.se)



## MITSUBISHI ELECTRIC VÄRMEPUMPAR



FH25, VILLAMODELLEN

försedd med en rad unika funktioner för att skapa bästa komfort och behagligt inomhusklimat.

Färdigt installerat från 2.150,-



SF35, STUGMODELLEN

en kompakt luftvärmepump perfekt för fritidshus och villor.

Färdigt installerat från 1.850,-



**JFS EL & ENERGI**

Butik: Ålandsvägen 88 info@jfs.ax  
tel: 50185 www.jfs.ax  
Öppet i butiken: måndag & tisdag 9-17.  
Jerker tel. 0400 887 075 må-fre



**PR BYGGNADSMATERIAL** Gilla  
Vikingagränd 1B Mariehamn • e-post: pr@aland.net  
Tel. 13 720



Kristian Metsälä öppnade sin verkstad i april och renoverar i stort sett alla olika typer av möbler. "Ju större utmaning desto roligare", säger han.



De gröna fåtöljerna från 40-talet har fått nytt tyg och färg på stommarna. Överlag tycker Kristian om mer vågade val när det kommer till färg och form.

# Farmors fåtölj får nytt liv

**Tapetseraren Kristian Metsälä pillar och trillar med det mesta i möbelväg.**

**– Antikrenovering är inte min grej. Jag klär hellre om farmors gamla fåtölj för att den har ett affektionsvärde, säger han.**

Text: Linnea Pellas  
Foto: Daniel Eriksson

Färger som sticker ut och mer vågad utformning på möblemanget är det som gäller om Kristian Metsälä själv får välja. Hellre en färglick än att hålla samma nyans på soffor och fåtöljer, tycker han.

– Det finns många fina tygkollektioner med djurmönster till exempel och om man har mest svarta möbler är det snyggt med en knallorange stol till exempel.

Själv har han två zebra-mönstrade fåtöljer med vitmålad trästommar som tidigare var gröna länstolar, tillverkade under 1940-talet.

– De var rent ut sagt gräsliga, så jag klädde om dem. Gillar man svart och vitt är zebramönster väldigt fränt, säger han.

Färg, form och kreativt skapande har alltid varit ett intresse.

– Jag läser inte inredningsbloggar eller så, det är bara mina egna idéer som poppar upp. Ibland vaknar jag mitt i natten, har en designidé, börjar skissa och beställa material, säger han med ett skratt.

## Affektionsvärde

Kristian Metsälä öppnade sin verkstad i april och har många projekt på gång. Men restaurering

av rokokostolar är inte hans favoritområde.

– Antikrenovering är inte min grej. Jag klär hellre om farmors gamla fåtölj för att den har ett affektionsvärde. Jag vill att människors kära ägodelar ska få nytt liv och hålla längre, säger han.

Hållbarhet och miljötänk är också en aspekt när det kommer till möbeltapetsering. Alla Kristians Metsäläs leverantörer är certifierade för sitt miljöarbete.

– Det är så klart en miljövinna i att återanvända och jag använder

inte nytt material om det inte är nödvändigt.

Han arbetar bland annat med läder och konstmaterial.

– Favoriten är faktiskt vanligt hederligt vävt tyg, men annars är vinyl ett material som formar sig bra.

Han tycker om utmaningar och tycker att jobbet blir roligare ju svårare det är att genomföra.

– Jag har galna idéer och kan sväva ut när det kommer till att anamma nya finesser, men en vanlig matsalsstol behöver ju inte

en särskilt vågad design, säger han.

## Förbättra mallen

Kristian Metsälä har lärt sig hantverket på egen hand och har förfinat sin teknik genom åren.

– Egentligen är det ganska logiskt och plockar man isär en möbel ser man ju hur den gamla klädselns form ser ut, men ofta handlar det om att våga förbättra utgångsmallerna eftersom till exempel massproducerade möbler är klädda på det enklaste sättet, men inte nödvändigtvis det mest hållbara.

I hallen har han en fåtölj vars klädsel är sydd för hand.

– Även om man gör mycket på maskin kommer man inte ifrån handsömnad på till exempel bakstycken och det är en annan känsla att bara arbeta med nål och tråd.

Än så länge jobbar han ensam i verkstaden, men Kristian Metsäläs förhoppning är att verksamheten kommer bestå av fler tapetserare framöver.

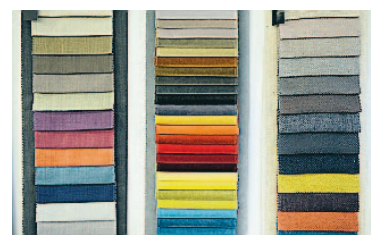
– Det är ett kul jobb överlag, det blir aldrig enformigt.



En hel del tråd går åt när en fåtölj ska kläs om. Jobbet tar kring fyra timmar för Kristian Metsälä.



Här är några av de verktyg som behövs när det gamla bohaget ska kläs om. Multipressen används till att trycka fast öljetter och knappar och de små klämmorna, så kallad multiklammer, håller tyget på plats vid monteringen.



Kristian Metsälä har ett standardsortiment av möbiltyger, men tar in tyg med udda mönster och färger enligt kundens behov.



Förutom vanliga hederliga knappnålar använder sig tapetserare mycket av körsnålar, böjda grova synålar, för partier som ska sys för hand.



Den gamla mekaniska multisömsmaskinen i verkstaden används enbart till textilier som behöver kantsys. Till övriga läderarbeten använder Kristian Metsälä en modernare symaskin.

*”Även om man gör mycket på maskin kommer man inte ifrån handsömnad på till exempel bakstycken och det är en annan känsla att bara arbeta med nål och tråd.”*

Kreativt skapande har alltid varit en motor för Kristian Metsälä.

# Byggglädje!

**VI FÅR  
BYGGET ATT  
SNURRA**

**WOW!** **MALER**  
**Takpanel Silver**  
1,51 m<sup>2</sup>/paket  
**19,90** (24,50)



**Vi har material  
och verktyg för  
dina projekt, stora  
som små!**

Pärta och Kjell, Lagerchef

**Arbetslampa**  
COB-LED 1400 LM  
**49,90**  
(72,50)

**Arbetslampa**  
COB-LED RE 1300 LM  
**79,90**  
(114,-)  
Batteri och laddare ingår

**Svarvars**  
Trävaruhandel

Nyhet! Finns nu även i svart

**Slätspont panel**  
svart/vit  
**21,15/m<sup>2</sup>**

**KAMPANJ-  
PRISER**

**Luna**  
**BITSSATS**  
31 delar  
Magnethållare  
**9,90**  
(13,-)

**Leica**  
Geosystems  
**AVSTÅNDSMÄTARE**  
Disto D110  
**139,-**  
(189,-)

**Hultafors**  
**HANDSÅG**  
**21,90**  
(28,50)

Utvalt för PROFFSEN  
Luna

**SKYDDA**  
PROTECTING PEOPLE

**Mössa**  
**10,30**

**Handskar**  
**5,90**

**Makita**

**WOW!**  
**Borr och bitsväska**  
D47260, 201 delar  
**69,-**  
(116,-)

**Combokit 449,-** (523,-)  
**Borrskruvdragare DDF480**  
**+ slagskruvdragare DTD129**  
Komplett med väska,  
laddare, 2 batterier  
samt verktyg,  
tillbehörens värde 169,-

**Radio 169,-** (191,-)  
DMR108

**BYGG  
VARUHUSET**



# SUNDAY ROAST

Många av mina värsta matupplevelser har jag haft i England, men också några av de bästa. Sunday roast är av den senare kategorin. Men det handlar mer om traditionen, stämningen, och historiens vibrationer på puben Ye olde sheshire cheese än själva maten i sig.

Text och foto:  
Staffan Lund



**S**unday roast är väl mer en helig ritual än en maträtt, både i Storbritannien och här hemma. Men kanske lite heligare i Storbritannien ändå. Rätten har nämligen sitt ursprung i 1700-talets England under den industriella revolutionen. Då slängde man in en köttbit med grönsaker i ugnen innan man gick till kyrkan. När man sen kom hem var steken klar. Perfekt till årets julkyrka?

I England serveras rätten ofta med rostad potatis, yorkshirepudding, grönsaker och "gravy", alltså skysås. Inget fel på skysås, men jag tycker nästan alltid det blir godare med grädde, och den får gärna redas av med lite mjöl och vatten. Men det beror helt enkelt på tillbehören. En puré till exempel passar mycket bättre med en skysås medan kokt potatis gifter sig bättre med en redd gräddsås.

Det här receptet är en blandning av den brittiska och det skandinaviska köket. Förslag på tillbehör är rostad potatis för en mer brittisk variant, kokt potatis, potatismos eller potatisgratäng.

## Ingredienser

700–1.000 gram benfritt nötkött, till exempel fransyska, inre stek eller innanlår  
6 st kryddpepparkorn  
smör

5 dl köttbuljong  
1 msk tomatpuré  
1 morot  
2 st små knipplökar eller små gula lökar  
2 st persiljestjälkar  
3 st lagerblad  
salt och peppar  
6 st vitpepparkorn  
2 st ansjovisfiléer  
1/2 msk sirap  
1 msk vinäger

## Gräddsås

skyn från stekningen  
2 dl grädde  
2 msk rönnbärsgeleé  
salt och peppar

Ta fram köttet i tid och låt det bli rumstempererat.

Skala och skiva moroten. Klyfta löken och grovhacka persiljan.

Värm ugnen till 175°C. Putsa och torka av köttet.

Bind upp köttet med hushållssnöre och krydda med salt och peppar.

Bryn köttet ordentligt på alla sidor i en stekgryta. Släng på buljongen och tomatpurén och låt koka upp. Skumma av.

Släng ner alltsammans i grytan tillsammans med kryddor, ansjovis, sirap och vinäger och låt koka upp igen.

Lägg locket på härligheten och sätt in grytan i den nedre delen av ugnen och låt magi ske i 60–90 minuter tills köttet är mört.

Under tiden steken är i ugnen kan man lite nu och då ta en del av skyn och lägga i en kastrull för såsen för att spara tid. Till sätt då lite vatten i stekgrytan.

Ta ut steken och håll den varm i aluminiumfolie eller låt den stå på svag värme på spisen. Sila skyn och skumma av fett. Håll sky, grädde och gelé i en kastrull och låt koka ihop till önskad konsistens. Om du vill kan du skippa grädden så det blir en skysås. Red av om du känner för det, och smaka av med salt och peppar.

Skär steken i tunna skivor tvärs över fibrerna, de syns tydligt. Servera med önskad tillbehör.



# MATLUST



**Världens mest älskade skorpor!**



Pagen®

Pågen på Åland, Peter Ulenius, tel. 0400 529 731  
 • www.pagen.fi • www.pagen.se

restaurang **Centrumbaren**  
vid St1-macken i Eckerö, Storby

**ÖPPETTIDER fram till 22.12.2016:**  
 tisdag 10.30–16.00, onsdag–torsdag 10.30–18.00  
 fredag–lördag 10.30–23.00, söndag 12.00–18.00

Vi serverar dagens, à la carte, smörgåsar, hembakt kaffebröd, glass, goda drycker. Kommer ha olika temakvällar bl.a. halloween, sällskapsspelkvällar, jul-inspireerad mat m.m.

För förhandsbokade grupper ordnar vi dryckesprovningar med tillhörande smakassiett. N kan även boka lokalen för fester så som födelsedagskalas och dylikt. Mera om oss hittar ni på Facebook Smakupplevelser på Åland Ab/Centrumbaren.

Vi har alla rättigheter! *Hjärtligt välkomna!*



Tel. +35840 674 1484, e-mail: smakupplevelser@aland.net. Vi finns på Facebook: Smakupplevelser på Åland Ab/Centrumbaren

# VÄLKOMMEN TILL S-MARKET PÅ FÖRMÅNLIGA UPPKÖP!

Här några exempel som vi har plockat fram åt dig



**275**  
Fairy Hand-diskmedel  
0,5 l (5,50/l)



**235**  
Domestos Toalettrengöringsmedel  
0,75 l (3,13/l)



**315**  
Mr Muscle Rörrengöringsmedel  
1 l



**158**  
Rainbow Flytande tvål  
0,5 l (3,16/l)



**185**  
Palmolive Flytande duchtval  
0,25 l (7,40/l)



**395**  
Serla Hushållspapper  
8 rll (0,49/rll)



**1255**  
Lotus Soft Embo Toalettpapper  
32 rll (0,39/rll)



**165**  
Serla Näsduk, silkeslän  
100 st. (0,02/st.)

Priserna gäller t.o.m. 30.11 om inte annat nämns vid produkten

**S-MARKET**  
*Din.*



**S-market Godby**  
Godbyvägen 1424, Godby.  
Tfn. 010 765 9600  
Vardagar 7–21  
Lördagar 9–18  
Söndagar 12–18

**S-market Jomala**  
Lövuodsvägen 1, Mariehamn.  
Tfn. 050 318 3767  
Vardagar 7–22  
Lördagar 7–22  
Söndagar 10–22



**VARUBODEN PÅ ÅLAND**

## JANS GRÄVSERVICE

JAN SÖDERSTRÖM

tel. hem 34 048 eller GSM 040 022 9041

Grävning utföres med runtomsvängande maskin och traktorgrävare. Grävning av t.ex. husgrunder och dränering m.m.



*Gräver allt och överallt*

# Köks- bänkar AV GRANIT

ca 20 olika hittar  
ni hos oss

Stenhuggeri  
**Saarinen &  
Åkerblom**

Karlbergsvägen 8  
Norrböle

Tel. 23 069

 **Prima -bygg**

## HAR DU TÄNKTT RENOVERA?

Nu har du möjlighet till gratis planering och prisoffert – monterat och klart.

 **Prima**

**Ring och  
boka tid!**

Leo Tham  
0400 126 188

Juha Kirvesmäki  
041-430 1771



[www.prima-rakentajat.fi](http://www.prima-rakentajat.fi)

**Tak, fasad, fönster  
och dörrar**

# FORD RANGER BUILT FORD TOUGH

– utrustning och  
5 års garanti\*



FORD RANGER -GARANTI

**5**

ÅR/100 000 KM\*

Ford Ranger Super Cab XLT 2.2 TDCi 160 hk med Built Ford Tough-utrustning nu med snabb leverans antingen med M6-manuell eller A6-automat växellåda. Förutom en täckande XLT-utrustning även **Built Ford Tough**-utrustning som:

- Off-Road Pack
- Dragkrok
- Metallfärg

**Utrustningsförmån 1.610 €** och dessutom **Ford Garanti 5 år / 100 000 km\***.

Välkommen och provkör!

Ford Ranger  
Super Cab XLT  
2.2 TDCi 160 hk M6

**Built Ford Tough**

från **364<sup>20</sup> €\***  
Ford Credit 1,9%-ränta



Super Cab XLT 2.2 TDCi 160 hk M6 "Built Ford Tough" från 36.990,71 € (norm. 38.600,71 €) (skattefritt pris 31.830,00 € + Built Ford Tough-utrustning skattefritt pris 1.610,00 € + beräkn. bils katt med CO<sub>2</sub>-utsläpp 184 g/km 4.560,71 € + lev.kostn. 600,00 € – Built Ford Toug-förmån 1.610,00 €). Ford Credit -exempel / Bilens pris inkl. lev.kostn. 36.990,71 €. Handpenning 3.700,00 €, kreditens uppläggningskostnad 190,00 €, kredit 33.480,71 €. Lånetid 61 mån, sista stora rat 14.500,00 €, ränta 1,90 %, hanteringskostnad 9,00 €/mån, månadsrat 364,20 €. Kreditkostnad 3.061,29 €, kreditpris 40.052,00 €, eg. årsränta 2,51 %. Förutsätter godkänt kreditbeslut och kaskoförsäkring.

\*Garanti 5 år / 100.000 km gäller Built Ford Tough -utrustade bilar.

**MOTORCOMPANY**  
BILHUSET I MARIEHAMN

Västra utfarten, tel. \*5252, Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309  
Bilförsäljning: vardagar 9–17, lördag 11–14. [www.motorcompany.ax](http://www.motorcompany.ax)





# Kalles

Skogs- och trädgårdsskötsel



## TRÄDFÄLLNING

• Beskränning av träd • Rövning av sly och vindfällen

• Utomhusmålning • Byggnationer

• Gräsklippning • Häckklippning  
• Terrass- och taktvätt

• Plattläggning

Vedförsäljning: Björkved till öppna spisen & pannved

Kom ihåg hushållsavdraget!

Innehavare: KALLE NORDSTRÖM tel. 040 965 1716 eller 43 049

**FINSKA KÖK FÖR  
ALLA SMAKER, FRÅN  
STANDARD TILL DESIGN.**

Fullständig service, vi är med från måttagning till montering. Välkommen in så hjälper vi dig hitta köket som passar just dig!

**SAGULINS  
SNICKERI**

Västra Utfarten • Tel. 22 614 • 040 7183 833 • [www.sagulins.ax](http://www.sagulins.ax)



## Fiberkunder hos oss sparar tusenlappar!

### Är du fiberkund hos oss får du 10% rabatt på alla dina mobilabonnemang

Dessutom får du **sex månader gratis** om du tecknar ett nytt mobilabonnemang eller byter operatör till Ålcom. Du väljer själv vilket mobilabonnemang du vill ha och erbjudandet gäller hela familjen.

Har du inte fiber ännu? Beställ nu och ta del av våra erbjudanden. Vi slår genast igång rabatten så fort du gjort din beställning.

**GRATIS!**

- IPTV Large i sex månader
- IPTV-box
- Fibermodem med WiFi
- Installerat och klart

# ÅLCOM™

Läs mer på: [www.alcom.ax/fibererbjudande](http://www.alcom.ax/fibererbjudande)

## KVINNOFRIDS-LINJEN



Kvinnofridslinjen är en stödtelefon för dej som utsatts för fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld eller hot och våld.

**Ring 25 500** (018 25 500 om du ringer från din mobil) och du får stöd och hjälp dygnet runt av professionella handläggare med tystnadsplikt!

**NCK** NATIONELLT CENTRUM FÖR KVINNOFRID och **Ålands landskapsregering** i samarbete

## Kom in och gör en bra affär!



# MODERNA kök

Vi har en lämplig lösning till varje hem. Kristina-kök passar också varje plånbok.

Bli en lycklig Kristina-Kök ägare du också!

Välkommen!

## OS-KÖK

Innehavare: OVE SNÄLLSTRÖM  
Bolstavägen 1, tel. 12 950, fax 12 940  
Öppet: månd-torsd 10-14  
os-kok@aland.net

**KRISTINA**

**INHEMSK KVALITET! KAN ÄVEN LEVERERAS I FLATPACK! STOMMARNALEVERERAS IHOPMONTERADE!**

## ALTERNATIV TILL VÅLD



Alternativ Till Våld erbjuder stöd och behandling till män med vålds- och aggressionsproblem i sina nära relationer. Samtal/behandling i grupp och/eller individuellt.

**Kontakta oss på tel. 0457 529 1041 måndag eller torsdag kl. 12-13 eller per e-post atv@atv.ax!**

Vi har tystnadsplikt. Tjänsten är kostnadsfri.

**Alternativ till VÅLD** och **Ålands landskapsregering** i samarbete

## Vi gör de' LACKAT & KLART



Allt från bilar till köksluckor!

## LACKCENTER

Fabriksgatan 4, tel. 13 560.

# Connect hotels

**ÅLÄNNINGAR GRATIS PARKERING PÅ ARLANDA I 1 VECKA I SAMBAND MED BOENDE. ÖVRIG TID 299 SEK / VECKA.**

Welcome to Connect Hotels. Sustainable comfort close to the hubs of Stockholm.



City



Skavsta



Arlanda



Kista



Stockholm

Starta semestern dagen innan take off och checka in både dig och bilen på Connect Hotel Arlanda! Rumspriser från 599 SEK inklusive frukost & transfer till flygplatsen på fasta tider. Uppge rabattkod ÅLAND16 och erhåll 10% rabatt på logi och frukost. Bokningen kan ENDAST göras via vår hemsida på connecthotels.se

**connecthotels.se**

## Vi hyr ut borddukar, tvättar dunjackor, mattor m.m.



## ALLTVÄTTEN

KEMTVÄTT • VITTVÄTT • MATTVÄTT

Strandgatan 21, tel. 14 730



Behöver du städhjälp?

## ÅLANDS STÄDSERVICE

- FÖRETAGSSTÄDNING
- STÄDVIKARIAT
- KONTRAKTSSTÄD
- TRÄDGÅRDSSTÄD
- PRIVATSTÄDNING

Rabatt för pensionärer



ÅLANDS STÄDSERVICE

Kontakta oss för en offert!  
Tel. 040 857 8072, 0457 343 1142, e-post: a-stadservice@aland.net  
Städhjälp behöver inte kosta mycket. Spara pengar med oss!



Andreas Silfver vill satsa på helheter, allt från fönster och dörrar till kök och badrum.

# Vägen till ett personligt hem går via snickeriet

Vid årskiftet fick Andreas Silfver och Emils Botnicks nycklarna till Sagulins snickeri. De vill få en yngre generation att hitta till snickerierna och få folk att förstå att det inte är så svårt att få ett mer personligt hem.

» Fortsättning på nästa sida



Emils Botnicks jobbade på snickeriet innan han själv tog över.

# De vill få folk att återvända till snickerierna

» Fortsättning från föregående sida.

Andreas Silfver sitter bakom skrivbordet i det nyrenoverade kontoret direkt innanför snickeriets ingång medan "snickargeniet", som Andreas kallar honom, Emils Botnicks befinner sig i verkstaden.

– Det var egentligen inte tänkt att vi skulle ta över från början men sedan drog sig en kille ur och så blev det så, jag har jobbat med bygg och plåt och lite allt möjligt tidigare men Emils har jobbat här, berättar han.

Sedan de öppnade i februari har de mest byggt ett antal trappor och gjort några större jobb åt företaget.

– Det har varit mycket jobb så vi har inte riktigt hunnit höras och berätta att vi finns. Vi är båda nya och har heller inte riktigt vetat vad vi ska rikta in oss på och vad folk vill ha.

Men nu tror Andreas Silfver att man hittat det. Han berättar att man beställer in grunddelar till till exempel köks- eller badrumsinredning och sedan formar dem efter kundens önskemål.

## Vill ha det mer som det var förr

– Förut kom folk till snickeriet när de ville köpa sin inredning till husen, trappor, inredning till kök och badrum, dörrar. Allt beställdes från snickerier. I dag går man till en stor kedja och får något som inte är så värt personligt alls.



Andreas Silfver och Emils Botnicks tog över snickeriet vid årsskiftet.

Andreas Silfver antar att människor tror att det blir väldigt svårt och dyrt ifall man vill ha något som är mer specialgjort, men att så inte är fallet.

– Som snickare kan man komma hem till kunden, mäta upp allt, snickra det efter kundens önskemål och sen montera det. Snickeri behöver inte alls vara att bara hålla på med träbitar, säger han.

Han tror också att det är mer sådant man behöver rikta in sig på för att det inte bara ska bli ett

enmanssnickeri. För tillfället är det bara han och Emils Botnicks som jobbar på snickeriet men de hade tidigare en till anställd och hoppas att kunna anställa en eller flera till så länge man fortsätter att få beställningar.

## Satsar på helheter

Men Andreas Silfver vill inte bara rikta in sig på enskilda möbler eller rum, han vill att snickeriet ska syssla med helheter, allt från fönster och dörrar till kök och badrum.

– Jag tror att det är något folk inte tänker på men det är viktigt. Man köper olika inredningar men att de ska passa ihop, ha en viss detalj eller ha helt rätt mått för just ditt hus, det får du inte om du inte går till ett snickeri.

Han tror därför att helheten och att få folk att förstå att det är viktigt är framtiden både för sitt eget snickeri och för snickerier i allmänhet.

– Jag tror att det är möjligt att ge kunden något lite speciellt och



Ett snickeri har möjlighet att måttanpassa helt enligt kundens önskemål.

lite annorlunda till en rimlig kostnad. Om jag vore säljare skulle jag till och med väl säga prisvärt.

## Lyckad start

Andreas Silfver är nöjd med inledningen de fått trots att de inte hunnit marknadsföra sig så mycket ännu.

– Många har kommit in och hälsat på, responsen vi fått från folk har varit positiv än så länge.

En sak som är viktig för honom är att unga ska få upp ögonen för snickerier, de som kommit in ännu har mest varit lite äldre kunder som har bättre koll på snickeriet.

– När unga människor tänker på snickerier kanske de tänker på någon som sitter och fixar på en gungstol, men det behöver det absolut inte vara. Jag hoppas vi kan förändra folks bild av vad ett snickeri är för det kan vara så mycket mer än någon som håller på med en träbit.

Text: Otto Johansson  
Foto: Jacob Saurén

# LIVFÖRSÄKRING FASTÄN LIVET LEKER

En livförsäkring ger trygghet för dig och din familj

Välkomna in så berättar vi mer!



**ALANDIA**  
FÖRSÄKRING

Ålandsvägen 31, Tel 29000, [www.alandia.ax](http://www.alandia.ax)

## Det här finns hos oss!



- Yrkeskläder • Arbetsskor
- Handskar • Kock- & service
- Vård • Logotryck

**Knegar'n**  
kläder för yrkesmedvetna

Dalkarbyv. 2, tel 14 587, E-mail: [knegarn@aland.net](mailto:knegarn@aland.net) Må-to 8-17, fr 8-16, lö 10-13

# Golv

i olika färger och former!



**PARADOR**  
**Laminat**  
från **18,56/m<sup>2</sup>**  
Lagervara.

**PARADOR**  
**Vinylgolv**  
i olika utföranden  
från **39,-/m<sup>2</sup>**  
Beställningsvara.



**Parkett**  
Ek Nordic vit, 3-stavig  
**38,-/m<sup>2</sup>**  
Lagervara.

**XL BYGG** **SIMONS**  
**BYGG & TRÄ**  
En riktig bygghandel  
Dalkarbyv, Mariehamn Tel: 21 022,  
[www.simons.ax](http://www.simons.ax) Vard 8-17, lörd. 9-13

## LYS UPP I HÖSTMÖRKRET

Belysning för både inom- och utomhusmiljöer



Denna HANGOVER vägglampa med spegel finns i butik nu.

Välkommen in och låt dig inspireras!

**Harrys**

Elverksgatan 5, tel. 14 100. [www.harrysel.ax](http://www.harrysel.ax)  
Öppettider: vard 8-17, lörd 10-14

Bild: Tulikivi Oyj



Torsdag 18-20  
Fredag 14-16  
Övriga tider enligt överenskommelse  
VÄLKOMMEN!

*Elda med ved*  
- det naturliga alternativet

**GM MATTSSONS**  
**MURERI**

Kalmarnäsv. 212, 22140 Mariehamn  
Tel. 0457 361 3977 • [gm.mureri@aland.net](mailto:gm.mureri@aland.net)

Fler spismodeller på [www.tulikivi.com](http://www.tulikivi.com)



Bilder från Strax modellfotograferingar sommaren 2016.

## BILDER MED DIG I HUVUDROLLEN?

Vi arrangerar året runt fotograferingar med modeller för att få fram lockande bilder till destinationsmarknadsföringen av Åland. Bilderna används i Åland Guide, på aland.com och i kunders broschyrer, annonser och webbplatser.

Är du intresserad av att delta? Vi söker barn, ungdomar, medelålders och äldre. Både kvinnor och män!

### HÖR AV DIG!

Mejla intresseanmälan till [jessica@strax.ax](mailto:jessica@strax.ax). Skriv några rader om dig själv och bifoga bilder. Ni får gärna vara fler som söker samtidigt, t.ex. familjer eller kompisar. Ange namn, adress och telefonnummer i mejlet. Ersättning och övriga villkor enligt överenskommelse.

# strax

En komplett kommunikationsbyrå.  
Se vad vi kan på [www.strax.ax](http://www.strax.ax)



## HÖSTMYSIGT!



Noble House **Kuddar** 45x45 cm



Noble House **Pläd** 125x150 cm



Form Living **Pläd** 130x150 cm



Irish Coffee muggar 4-pack



Noble House **Gardiner** 130x240 cm



Ljuslykta "Triangel"



Noble House **Underlägg** 30x45 cm



Ljuslykta "Triangel"



Glasskål på fot och glasskål "Pärla"



# Mattssons

Må-fr 7-21, lö 9-21, sö 11-19. Bygg: Må-fr 7-17, lö 9-14. Tel. 43 250 [www.mattssons.ax](http://www.mattssons.ax)

# EAB portar

Vi säljer och monterar måttbeställda varmförzinkade EAB vikportar, slagdörrar, gångdörrar och även entrépartier i stål.



För närmare information kontakta oss!

## MATSSONS SVETS Kb

Vestansunda • tel. 32 449 • fax 32 717 • Kjell 0400 529 882  
www.mattssonssvets.ax

www.ctc.se



# Upplev friheten

- välj CTC du också!



Boka kostnadsfritt\* hembesök och få 5 Triss

\*gäller fasta Åland och Vårdö

När du väljer en värmepump från CTC väljer du också en proffsig installation och många bekymmersfria år framöver.

Varvtalsstyrda, hög verkningsgrad och pekskärm i färg gör CTC GSi-12 och CTC EcoAir 510M till några av de bästa värmepumparna i klassen.

Med **CTC Komplet**™ får du dessutom allt installerat och klart av ett proffs.



- ✓ Mest varmvatten i klassen
- ✓ Svensktillverkade
- ✓ Sparar upp till 85%

\* Energiklass - golvvärme eller radiatorer, inkl. styrning. CTC EcoAir 510M golvvärme A+++, radiatorer A++, inkl. styrning.



Öppet: mån-tors kl. 8-17, fredag kl. 8-15  
Haraldsbystrand 21 • tel. 41 980 • www.hebo.ax • info@hebo.ax

• Service • Installationer • Butik •

God service bjuder vi på!

## Beställ vinterdäck nu!

## KVALITETSDÄCK från:



ÖPPET ALLA DAGAR TILL KL. 22!

## Godby Service

Tel. 41 210. www.godbyservice.ax  
MÅ-FR 07-22, LÖ 08-22, SÖ 10-22



# Renovering & Nybyggnad



Garage • Stugor • Bodar • Altaner • Bryggor • Trappor m.m.



**Mats Gottberg**  
Länsmansgränd 4  
22 100 Mariehamn

Tel. 0457-3588093  
mats.gottberg@live.com

**KUMHO TYRE** 

**Se över dina vinterdäck!**

**Hydraul-slangar!**

**Båt-förvaring!**

**BIL-, BÅT- & DÄCKSERVICE**  
– både i Mariehamn och Jomala!

**JS-Däck**

Ickullavägen 12, Jomala  
Servicegatan 20, Mariehamn

**ÖPPET ÄVEN PÅ KVÄLLAR**  
– Ring och vi hjälper dig!

Tel. 16880, 040 729 4200 (Seppo) eller 0400 804 190 (Johnny)

Vi utför all slags

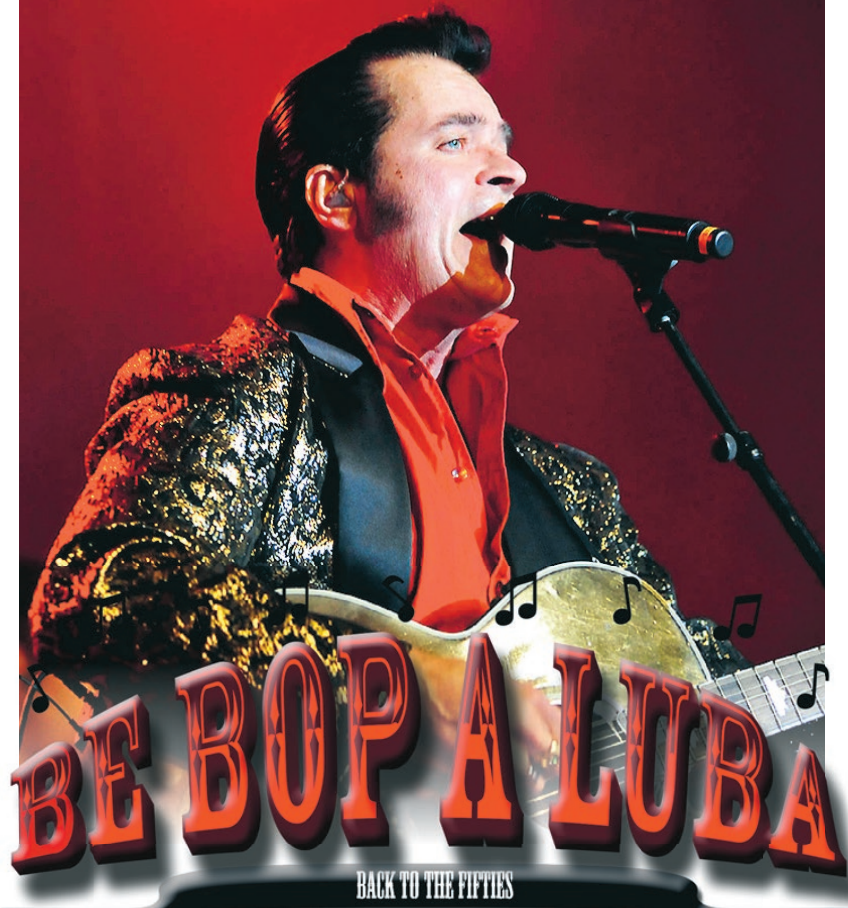
**trädfällningar**  
**tomthuggningar och**  
**röjningsarbeten**



Vi utför trädfällning på ett professionellt och säkert sätt.

 **TRÄDFÄLLARNA**

Greger 0457 343 0928



**BE BOP A LUBA**

BACK TO THE FIFTIES

**Classic Christmas**  
**Peter Jezewski**

Peter Jezewski kommer ännu en gång tillbaka med julshowen Be Bop A Luba Classic Christmas som gjort stor succé.

**Alandica Kultur & Kongress**  
**lördag 17 december 2016 kl. 18**

Biljetter bokas i Alandicas eller Arkipelags receptioner, på tel. 24570 eller på [www.alandica.ax](http://www.alandica.ax). För mer info: [www.bebopaluba.com](http://www.bebopaluba.com)

Hos oss finns

**krossgrus**

**i alla storlekar!**

Nu har vi även **matjord**  
**& täckdikningsgrus**

50 års erfarenhet av att producera, sälja och distribuera berg och grusmaterial till företag & privatpersoner.

**Ingen beställning är för liten eller för stor!**



**Bra service lönar sig!**  
Kontakta oss för mer info.

**VARGGROPEN**

Torpvägen 728, Hammarland. Tel. 33615 och 0457 082 8248





Jonas Lindvik saknar att ha kollegor, men han trivs ändå bra med att jobba ensam.

# Geologen som blev snickare

**Han är utbildad geolog och hade jobb på ÅMHM. Men för två år sedan sadlade Jonas Lindvik om och blev snickare och nu vill han få folk att tänka på miljön när de bygger och snickrar.**

2005 tog Jonas examen från Åbo akademi och året efter fick han jobb på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM). Där jobbade han som fältnästare och hans huvudsakliga arbetsuppgift var att ta vattenprover från hav och sjöar för att veta vilka näringsämnen som fanns där och för att veta hur mycket alger det fanns under sommaren. Men för två år sedan bestämde han sig för att prova något nytt, han slutade på ÅMHM och blev egenföretagare och snickare.

– Jag har alltid gillat att snickra och trivs egentligen bättre när jag får bestämma själv när och med vad jag ska jobba.

## Vill införa ett miljötänk

Jonas Lindvik hade ingen tidigare professionell erfarenhet av snickaryrket men han har renoverat sitt eget hus och snickrat olika saker genom hela sitt liv. En annan orsak till att han valde snickaryrket var att han har ett stort intresse för miljön och ekologiskt byggande och han såg en avsaknad av ett sådant tänk både bland snickare och kunder på Åland.

– Jag tror att mycket handlar

*”Vi försöker lägga fram att det finns miljövänligare alternativ och vi tror också att det finns en marknad för det eftersom människor alltmer börjat anamma ett utvidgat miljötänk.”*

om en attitydförändring och att det är upp till snickaren att ge alternativet att bygga miljövänligt. Intresset finns hos kunder men det är inte alltid som man kanske tänker på det.

Hans utbildning som geolog ger honom vissa extra kunskaper om natur och miljö, men han säger att med hjälp av internet kan vem som helst ta reda på vilka material man ska använda och hur man ska göra för att få ett mer miljövänligt hem. Men poängterar att man också måste vara kritisk när man läser på online.

– Var öppen för allt, ifrågasätt allt! Det tror jag att i mångt och mycket är mitt motto.

## Jobbar med likasinnade

Trots att Jonas Lindvik trivs bra med att jobba ensam känner han ändå en viss avsaknad av att ha kollegor.

– Ofta är det bara jag och Sveriges radio P1, och därför försöker jag att hitta olika projekt att göra tillsammans med andra byggfirmor.

Firmorna han jobbat med hittills har delat hans intresse för miljövänligt och ekologiskt byggande.

– Hus nu för tiden byggs mycket med plast och mineralull. Vi försöker lägga fram att det finns miljövänligare alternativ och vi tror också att det finns en marknad för det eftersom människor alltmer börjat anamma ett utvidgat miljötänk.

Jonas Lindvik berättar att man bland annat kan isolera med organiska material som halm och hampa och på så sätt få huset att andas och göra det både snällare mot miljön och samtidigt ett hälsosammare hus att leva i.



Jonas Lindvik har alltid tyckt om att snickra, och trivs med att själv få bestämma över sitt arbete.

## Nöjd med sitt val

Att sluta på ett jobb som man är utbildad för, byta till ett jobb man aldrig utövat professionellt förut och på samma gång starta eget kan låta som något riskfyllt men

Jonas Lindvik ångrar sig inte.

– Det känns helt klart som rätt val, säger han.

Text: Otto Johansson  
Foto: Daniel Eriksson

# Evenemang

## OKTOBER

### Fredag 21

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**NÖJE MUSIK** Underhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE MUSIK** på Dinos Bar & Grill. Jorge Salan, bluesrock. Strandgatan 12, Mariehamn.

**HÖSTLOV** Öppet på Kastelholms slott. Kastelholm, Sund. Kl. 10–16.

**MUSIK KONSERT** med visgruppen Visavi på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på Hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Lördag 22

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**NÖJE MUSIK** Underhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE MUSIK** på Dinos Bar & Grill. Fury, klassiska hårdrockscovers. Strandgatan 12, Mariehamn.

**OPERA** Föreställning från MET visas på Bio Savoy, Mozarts Don Giovanni. Nygatan 14, Mariehamn. Kl. 20.

**MUSIK** The Sezzion Festival på Alandica, avslutningskonsert. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 18.

**TEATER** Nicklas Lantz ger monologen Doktor Glas på skeppargården Pellas. Granboda, Lemland. Kl. 19.

**NÖJE** Oktoberfest med dans till Farthållarna på Ekeborg. Böle, Eckerö. Kl. 19.

**NÖJE** Klubb 30 i hotell Arkipelag, dj Fredde i festvåningen. Dj spelar i nattklubben. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Söndag 23

**FOTBOLL** IFK Mariehamn–Ives. Wiklöf Holding Arena. Idrottsgatan, Mariehamn. Kl. 15.

**TEATER** Nicklas Lantz ger monologen Doktor Glas på skeppargården Pellas. Granboda, Lemland. Kl. 14.

### Måndag 24

**KULTUR** Guidning i Ålands Kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum. Stadshusparken, Mariehamn. Kl. 12–12.30.

**KONSERT** FN-konsert till stöd för barn på flykt i St Görans kyrka. Östra Esplanadgatan, Mariehamn. Kl. 19.

### Tisdag 25

**FÖREDRAG** Hållbart ledarskap, passion och inspiration på NIPÅ. Köpmansgatan 4, Mariehamn. Kl. 18.30.

**TEATER** Nicklas Lantz ger monologen Doktor Glas på skeppargården Pellas. Granboda, Lemland. Kl. 20.30.

### Onsdag 26

**TEATER** Nicklas Lantz ger monologen Doktor Glas på skeppargården Pellas. Granboda, Lemland. Kl. 20.30.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Torsdag 27

**SOPPKÖK** Soppa serveras på Emmaus. Strandgatan 20, Mariehamn. Kl. 17.

**MUSIK KONSERT** med Edvard Debess och Flera röster på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.

**TEATER** Nicklas Lantz ger monologen Doktor Glas på skeppargården Pellas. Granboda, Lemland. Kl. 20.30.

**NÖJE MUSIK** Underhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Fredag 28

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**NÖJE** Jonas Gardell på Alandica i Mariehamn. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.

**LITTERATUR** Poetry Slam på Pub Stallhagen. Getavägen 196, Finström. Kl. 19.

**MUSIK** Jazzkonsert med Edvard Debess och Flera röster på Indigo. Nygatan 1, Mariehamn. Kl. 21.

**NÖJE MUSIK** Underhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på Hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Lördag 29

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**NÖJE** Hep Stars spelar på Alandica i Mariehamn. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.30.

**NÖJE MUSIK** Underhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på Hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

## Kraftfull gospelfest med tre körer



### Det blir glatt och det blir högljutt när tre gospelkörer bjuder till fest i S:t Görans kyrka den 29 oktober.

– Jag förväntar mig att det ska bli väldigt maffigt eftersom vi är så många. Det kan bli ett ordentligt tryck, säger **Anders Hallbäck**, som är en av dirigenterna och även ordförande i arrangerande föreningen Åland gospel.

60 personer deltar i konserten. Det är körerna Good News från Åland samt vänskörerna Gudske-lov från Gotland och 2TheLord från Vällingby. De sjunger mest gammalt, men också en del eget, nyskrivet material.

#### Hur lång är konserten?

– Det kan man aldrig säga i gospel, vi improviserar så mycket. Vi har räknat med ungefär en och en halv timme. Det huvudsakliga programmet sjunger vi ihop, men vi kommer också att presentera var kör för sig.

#### Vad ska en person som aldrig varit på gospelkonsert förvänta sig?

– Glada människor. Den största skillnaden mot många andra körkonserter är att publiken inte förväntas sitta stilla. Du får gärna klappa och sjunga med om du har lust.

– Det är en väldigt barnvänlig konsert. Barn stör inte på en gospelkonsert. Tvärtom, de hänger med i det svängiga och roliga.

Föreningens förhoppning är att i framtiden arrangera en gospelfestival.

Sandra Widing

**NÖJE** Uli Jon Roth spelar på Dino's Bar & Grill. Strandgatan 12, Mariehamn. Kl. 23.55.

### Söndag 30

**KULTUR** Allan Edwall-föreställning med sånger, mustiga skrönor och satiriska samtidsbetraktelser i Mariehamns stadsbibliotek. Kl. 18.30–21.30.

### Måndag 31

**KULTUR** Guidning i Ålands Kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum. Stadshusparken, Mariehamn. Kl. 12–12.30.

## NOVEMBER

### Onsdag 2

**NÖJE MUSIK** Underhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Torsdag 3

**SOPPKÖK** Soppa serveras på Emmaus. Strandgatan 20, Mariehamn. Kl. 17.

**MUSIK** Jazz i restaurang Oliven i hotell Arkipelag med Vladimir Shafranov och Kjell Dahl. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 19.

**NÖJE MUSIK** Underhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Fredag 4

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**NÖJE** Halloweenfest på Kino Nightclub. Nygatan 3, Mariehamn. Kl. 21.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Lördag 5

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**ÖVRIGT** Zombie run Åland vid Baltichallen. Ytternäs, Mariehamn. Kl. 15.30.

**MUSIK** ÅSMF:s galkonsert i Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 16.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Allhelgonarock med "8" i lobbybaren. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Måndag 7

**KULTUR** Guidning i Ålands kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum. Stadshusparken, Mariehamn. Kl. 12–12.30.

### Tisdag 8

**KONSERT** Mari Boine på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.

**FÖRELÄSNING** Om trötthet och stress med Louise Edlund på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 10–16.

Evenemangen fortsätter på nästa uppslag

PLÅTSLAGERI  
**KLINGBERGS**

**VERKSTAD & FÖRSÄLJNING**  
**Öppet vardagar 07.30–16.30**

Södersundavägen 185, 22150 Jomala, tel. 31 990

**SNÖRASSKYDD &  
BRANDSTEGAR**

**-20%**

Fram till årets slut

**HÄLSOSAMT  
BOENDE**  
I TIMMERHUS FRÅN  
FINSKA LAPPLAND

**KUUSAMO  
TIMMERHUS**

Obs! Vi levererar och bygger  
timmerhus och fritidshus  
enligt dina egna ritningar  
också.



Kuusamo Nuuna 232 TR



Under Godby-  
mässan finns vi  
på plats vid vår  
utställningsbastu!

[www.kuusamotimmerhus.fi](http://www.kuusamotimmerhus.fi)



RUNAR JANSSON  
TEL. 0457-343 2343  
runar.jansson@aland.net



INGMAR JANSSON  
TEL. 0457-343 1344  
ingmarj@aland.net

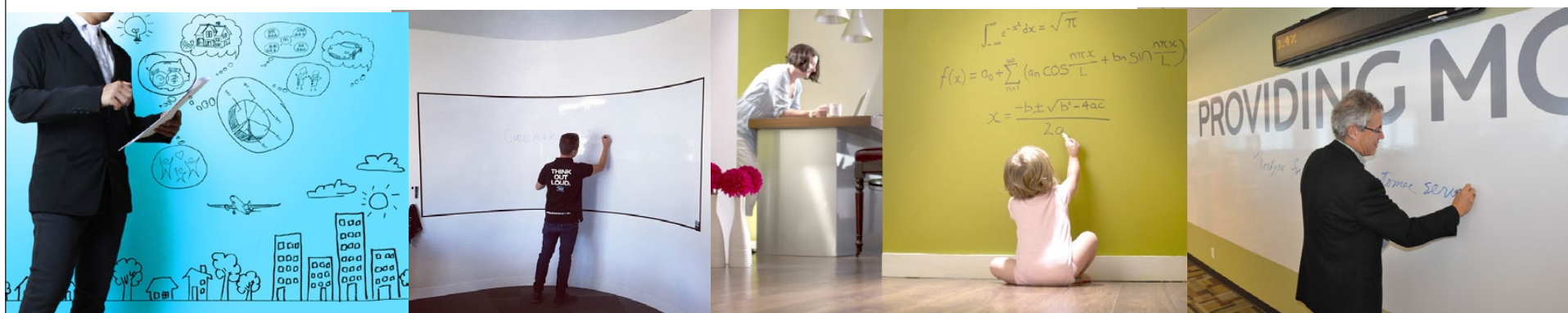
i Godby vid Shell.

# Inred extra kreativt!

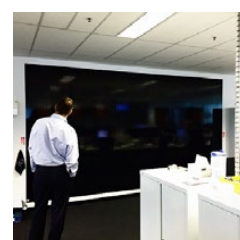
Nu lanserar Visibia white-board som vinyl och färg. Gör hela väggar och rum till ett inspirerande område, finns i svart, vit och transparent.

Givetvis hjälper vi er gärna att printa snygga ritningar med illustrationer i färg så ni kan visa hur det kan se ut.

Perfekt till konferensrum, skolor, hemma, kylskåp, bord mm



**visibia**  
makes it visible



Storagatan 9 • 22100 Mariehamn • 018-15101 • [info@visibia.ax](mailto:info@visibia.ax) • [visibia.ax](http://visibia.ax)



# Evenemang

## NOVEMBER

### Onsdag 9

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Torsdag 10

**SOPPKÖK** Soppa serveras på Emmaus. Strandgatan 20, Mariehamn. Kl. 17.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Freitag 11

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Lördag 12

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**KULTUR MUSIK**alen Sound of Music på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 15 och 19.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Måndag 14

**KULTUR** Guidning i Ålands Kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum. Stadshusparken, Mariehamn. Kl. 12–12.30.

### Onsdag 16

**KULTUR MUSIK**alen Sound of Music på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Torsdag 17

**SOPPKÖK** Soppa serveras på Emmaus. Strandgatan 20, Mariehamn. Kl. 17.

**MUSIK** Jazz i restaurang Oliven i hotell Arkipelag med Vladimir Shafranov och Kjell Dahl. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 19.

**KULTUR** Kulturafton på biblioteket i Mariehamn. Strandgatan 29, Mariehamn. Kl. 19.

**NÖJE MUSIK**underhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Freitag 18

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**JUL** Julgatan i Mariehamns centrum öppnas med program och erbjudanden i butiker.

**KULTUR MUSIK**alen Sound of Music på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Lördag 19

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**MÄSSA** Godbymässan med småföretagare, hantverkare, organisationer i Godbyhallen. Bårvägen 5, Godby. Kl. 11–17.

**KULTUR MUSIK**alen Sound of Music på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.

**NÖJE** Röda Fjädern-gala i hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 21.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Söndag 20

**MÄSSA** Godbymässan med småföretagare, hantverkare, organisationer i Godbyhallen. Bårvägen 5, Godby. Kl. 11–17.

**KULTUR** Kulturprogram mix i stadsbiblioteket. Strandgatan 29, Mariehamn. Kl. 17–19.

### Måndag 21

**KULTUR** Guidning i Ålands Kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum. Stadshusparken, Mariehamn. Kl. 12–12.30.

**ÖVRIGT** Pecha Kucha på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.

### Onsdag 23

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Torsdag 24

**SOPPKÖK** Soppa serveras på

## Klassisk musikal på Alandica



Andreas Sarling spelar Georg von Trapp.



Miranda Martens spelar dottern Liesl.

### 50 personer står på scenen när musikalen Sound of Music har premiär på Alandica den 12 november.

Det är Teater Alandica som sätter upp **Richard Rodger** och **Oscar Hammerstein II:s** klassiska musikal Sound of Music från 1959. Det är första gången musikalen sätts upp på Åland, och på scenen står 50 personer. I nunnekören ingår 20 röster.

Uppsättningen påminner långt om filmen från 1965, även om man satt sin egen prägel på den.

Musikalen handlar om barnflickan Maria som kommer till familjen von Trapp, bestående av fadern Georg och de sju barnen. Hon för in glädje och sång i barnens liv, vilket inte har funnits sedan deras mors död för några år sedan.

I rollen som Maria von Trapp och Georg von Trapp ses **Fredrika Häggblom** och **Andreas Sarling**. **Robert Liewendahl** är regissör.

Sandra Widing

Emmaus. Strandgatan 20, Mariehamn. Kl. 17.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Freitag 25

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Lördag 26

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**JUL** Lillajulmarknad på Jan Karlsgården. Kastelholm, Sund. Kl. 10–15.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Soundway spelar i festvåningen.

Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Söndag 27

**MUSIK** Julkonsert med nordiska artister på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 19.

### Måndag 28

**KULTUR** Guidning i Ålands Kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum.

Stadshusparken, Mariehamn Kl. 12–12.30.

### Onsdag 30

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

## DECEMBER

### Torsdag 1

**SOPPKÖK** Soppa serveras på Emmaus. Strandgatan 20, Mariehamn. Kl. 17.

**MUSIK** Jazz i restaurang Oliven i hotell Arkipelag med Vladimir Shafranov och Kjell Dahl.

Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 19.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

### Freitag 2

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.

### Lördag 3

**DANSKRYSSNING** Kryssning med kända dansband med ms Rosella. Västerhamn, Mariehamn. Kl. 18.30 avgång.

**SHOW** Magikern Joe Labero på Alandica. Strandgatan 33, Mariehamn. Kl. 15 och 19.

**NÖJE** Musikunderhållning i Parks bar. Norra Esplanadgatan 3, Mariehamn. Kl. 22.

**NÖJE** Dj spelar i nattklubben på hotell Arkipelag. Strandgatan 35, Mariehamn. Kl. 22.



*F:ma Holger Karlsson*

## AVLOPPSEXPERTEN

*Avloppsstopp är nu ett minne blott!*

**Med vår nya avancerade servicebil löser vi era problem, inte bara för stunden. Med vår hetvattenspolning får vi bort allt i rören och vi filmar även rören vid behov.**

*Du med 3-kammarbrunn – ring och boka årlig tömning så har du en sak mindre att hålla reda på!*



**Ring 32 620 eller  
0457 022 9620.**  
Hälsn. Bjarne, Jan & Dan

## Litet eller stort – vi får det gjort!



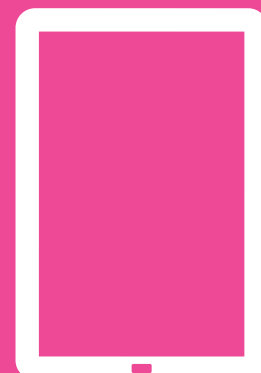
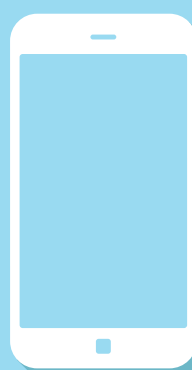
Ålands Schakt Ab är ett företag som verkar inom markentreprenader. Våra kunder finns både inom offentlig och privat sektor: bland kommuner, bland byggfirmor och bland privatpersoner. Oberoende av vilket behov du har så kan vi hjälpa dig att bygga, vårt mål är alltid att göra byggprocessen så enkel som möjligt för dig som kund.

### Våra kunder väljer oss därför att vi:

- ✓ blir färdiga i tid
- ✓ håller ihop och samarbetar väl i stora projekt med många inblandade aktörer
- ✓ levererar väl fungerande produkter
- ✓ löser problemen snabbt om och när de uppstår

 **schakten.ax**

Skogshyddsvägen 8, tel. 22 811, info@schakten.ax



## NÄRPRODUCERAD WEBB

Strax levererar webb med internationell kvalitet till över 200 företag, organisationer och myndigheter på Åland. Personlig service, flexibla lösningar och engagerade medarbetare är något våra kunder uppskattar och vi satsar på.

- Personlig och snabb support
- Flexibel lösning för både små och stora användare
- Skräddarsytt användargränssnitt
- Ständig vidareutveckling
- Open source – inga licenskostnader
- Enkelt att använda
- Trygg och snabb driftsmiljö
- Design anpassad för mobil, tablet och desktop

Vill du också ha närproducerad webb?  
Kontakta **Bengt Johansson**, tel 525 867.  
Vi finns på Strandgatan 16 i Mariehamn.

# strax

En komplett kommunikationsbyrå.  
Se vad vi kan på [www.strax.ax](http://www.strax.ax)



# Sevärt

## Bomarsunds fästningsområde

Bomarsund, Sund

Området kan besökas året om.

Bomarsunds fästning uppfördes åren 1832–1854. Åland var då ryskt och befästningen var avsedd för de ryska truppstyrkorna på ögruppen. Ruinerna av fästningen utgör idag ett av Ålands märkligaste fornminnen.

## Ehns

Styrmanngatan 1, Mariehamn

Måndag–lördag.

Tavlor av Juha Pykäläinen.

## Finströms bibliotek

Godbyvägen 1416, Godby

Måndag–torsdag kl. 12.–20.

Oktober – lapptäcken av Anett Sundberg

November – grafik av medlemmar i Ålands konstförening.

## Galleriet

Torggatan 15, Mariehamn

Måndag–fredag 11.–17.30

Lördag 10–14.

Tom 31 oktober – "Zon 4", målningar och keramik av Anna Lind-Bengtsson.

2-30 november – "Speglingar", Gunvor H Skogberg visar ryor, textil och tavlor.

## Galleri Skarpans

Skarpansvägen 27, Mariehamn

Tisdag–fredag kl. 11–17.

Lördag kl. 11–14.

Tom 22 oktober – "Yes Please", grafik av Nanna Sjöström.

4–26 november – "Går åt skogen", akvareller av Isa Hällström, vernissage 3 november kl 18–20.

2-23 december – "Julkalender", vernissage 1 december kl 1–20.

## Handicampen

Skarpansvägen 30, Mariehamn

Måndag–fredag kl. 9–15.

Tom 4 november – Kaj Lybeck visar tavlor.

## Indigo restaurang

Nygatan 1, Mariehamn

Måndag–lördag.

Tom 20 december – Alexandra Trizna visar målningar.

## Jomala bibliotek

Skolvägen 3, Jomala

Måndag, tisdag, torsdag 14.00–20.00, onsdag 14.00–15.00

Tom 27 oktober – Gisela Björklund visar smycken av bestick och böcker med vikta budskap.



Nanna Sjöström ställer ut grafik på galleri Skarpans fram till den 22 oktober. Foto: Jacob Saurén

## Lumparlands bibliotek

Kyrkvägen 28, Lumparland

Måndag kl 17-20, onsdag kl 14-15, 17-20.

Oktober-november, barbiédockor med kläder och tillbehör.

## Sjökvarteret

Östra Hamnen, Mariehamn

Öppet året om

Hantverk, skuthamn och sjöviste. Skepps- och båtbyggerimuseum, motormuseum.

## Telemuseet i telefonkiosken

Vargata, Vårdö

Öppet alla dagar, dygnet runt

Teleinformation på svenska, finska och engelska.

## Ålands Emigrantinstitut

Norra Esplanadgatan 5, Mariehamn

Vardagar kl. 12–16

Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Även databassökning.

## Ålands kulturhistoriska museum

Ålands konstmuseum

Storagatan 1, Mariehamn

Oktober-november, öppet alla dagar kl 10-17 utom måndagar.

Nyöppnades i augusti, nya basutställningar på båda museerna.

## Ålands Sjöfartsmuseum

Hamngatan 2, Mariehamn



Anna Lind-Bengtsson ställer ut målningar och keramik på Galleriet fram till den 31 oktober. Foto: Daniel Eriksson

Alla dagar kl. 11–16

I basutställningen finns spännande berättelser och fantastiska saker. Även interaktiva stationer.

Till 5 mars 2017 – Makalösa Maskiner, en spännande utställning om fartygsmaskiner och teknik.

## Ålandstrafikens väntsal

Styrmanngatan 1, Mariehamn

Måndag–fredag kl. 9–17

En liten busshistorisk utställning och busshistoriska tidningar från de nordiska länderna.

De senaste uppdateringarna hittar du på [aland.com](http://aland.com)



# Vi gör Billivet enklare™

Domkraft 2T HD  
42-950040  
2000kg, 125-350mm

**39€**  
norm. 55€

Domkraft 3T HD  
42-950125  
3000kg, 125-350mm

**59€**  
norm. 154€



**20%  
RABATT  
PÅ ALLA  
TORKARBLAD**



Mutterdragare  
42-910967  
450Nm. Hylsor 17, 19, 21, 23mm

**49€**  
norm. 60,75€



**Bosch Rallye**



Rallye 225  
40-0306003006  
Referenstal 37.5  
233x225x120mm  
H3 & T4W

**JUST NU!**  
**89€**  
norm. 101€



Rallye 175  
40-0986310533  
Referenstal 17.5  
209x205x116mm  
H1

**JUST NU!**  
**49€**  
norm. 59,45€



Strands 120W LED-Ljusramp  
40-809110  
10800/3934.5 lumen  
563x78,5x86,5mm

**299€**  
norm. 373€

## Mekonomen Åland

Vikingagränd 11, Mariehamn  
018 28848

Öppet må-fre 8:30-18, lördag 10-15

# Mekonomen

## NYA PEUGEOT EXPERT — DITT LIVS BÄSTA PAKETBIL

Köregenskaper i bra personbilsclass, den minsta förbrukningen och de lägsta utsläppen i klassen, i kombination med utrustning på toppnivå och många praktiska lösningar, för nya Peugeot Expert rakt upp i toppstriden i sin storleksklass – och till ett pris som tål all konkurrens.



Peugeot Expert fr. 24.100 €, ber.bilskatt 2.092,39 €, totalpris 26.792,39 € inkl. leveranskonstnader 600 €. CO2-utsläpp 144 g/km, snittförbrukning 5,5 l/100 km.

## NYA PEUGEOT EXPERT

**PS. Hinner du inte in förrän vi stänger?  
Ring oss så löser vi det!**

MOTION & EMOTION

SNABB FINANSIERING ORDNAS!

**HåWe-bil**  
VÄNSKAP SOM HÅLLER

www.hawe-bil.com



PEUGEOT

Må-to: 08.00–17.00 Fre: 08.00–16.00 **Bilförsäljning:** Sven tel. 329 920, Conny tel. 329 922 **Reservdelar:** Michael tel. 329 921, Miika tel. 329 923 **Verkstadsbokning:** tel. 329 935

# TVÄTTMASKINSSPECIAL!



Rosenlew RTT5090  
A+, 5,5 kg, 900 varv/min.  
(599,-) **369,-**



Rosenlew RTT6122  
A++, 6 kg, 1200 varv/min.  
(649,-) **439,-**



Electrolux EWT1274  
A++, 7 kg, 1200 varv/min.  
(799,-) **639,-**



Miele W668  
A+++, 6 kg, 1200 varv/min.  
(1490,-) **1390,-**



Electrolux FW30L7120  
A+++, 7 kg, 1200 varv/min.  
(649,-) **449,-**



Electrolux HT32K7126  
A++, 7 kg, värmepumps-  
tumlare (1240,-) **695,-**



AEG LM75482  
A+++, 8 kg, 1200 varv/min.  
(1090,-) **549,-**



AEG TH865861H3  
A++, 8 kg, värmepumps-  
tumlare (1250,-) **695,-**



AEG L77696  
9 kg tvätt + 6 kg tork  
(999,-) **799,-**



Miele WMH121WPS  
Power Wash, Twin Dos, A+++,  
8 kg, 1600 varv/min.  
(1795,-) **1695,-**



Miele TMG640WP  
A++, 8 kg, värmepumps-  
tumlare (1795,-) **1695,-**



**ELVARUHUSET**  
BLMSTRINGEVÄGEN 12 • TEL. 15311

VARD. 09-17, LÖRD 10-14

## Fritidshus från HFC.AX



FRÅN  
HUSPAKET  
TILL NYCKELN  
I HAND

Vi skräddarsyr modellerna efter era behov. Ni kan även komma med egna ritningar på erat drömhäus eller stuga. Sök inspiration på nätet och visa oss er smak, så hjälper vi er till en offert. Från paket till nyckel i hand!

## Contura – marknadsledare på kaminer & brasvärmeprodukter



Spara  
upp till  
**525€**  
på spis & skorsten!  
Läs mer på HFC.AX!

Contura

## Kök att trivas i



**NOBLESSA**  
KÖK ATT TRIVAS I

**KAMPANJ!**  
**-20% rabatt**  
på inredning  
och vitvaror  
+ 200€ presentkort hos  
Hus & Fritidscenter  
Mer info på HFC.AX  
under kampanjer!

Noblessa har kök för alla smaker och plånböcker. Specialkomponerade kvalitetskök som erbjuder största möjliga flexibilitet och valfrihet. Noblessa skapar ditt drömkök helt efter dina unika mått, önskemål och behov. Vi är både mästare på att trolla med små ytor, hitta moderna lösningar för traditionella kök och skapa öppna lösningar som integreras med nästa rum.

Kontakta Din återförsäljare för mer information!

# Hus & Fritidscenter

Uppgårdsvägen 3, 22100 Mariehamn • Tel. 14 554 • info@hfc.ax • www.hfc.ax

